

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Innkalling til møte i Utdanningsutvalget – Møte 6 2017

Tidspunkt: 16. november 2017, Kl. 09.00–12.00

Møtested: Muséplass 1, kollegierommet

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Godkjenning av protokoller fra møtene 6. september og 29. september

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

Vedtaksaker:

Sak 61/17 [Endringer i grads- og studieforskriften- Studentarbeidstimer per år](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 62/17 [Oppfølging og endring av reglene om sensorveiledninger](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 63/17 [Unntak fra UiB-forskriften for utprøving av nye undervisnings- og vurderingsformer](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 64/17 [Studieportefølje](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 65/17 [Opptakssrammer 2018](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 66/17 [Retningslinjer for sanksjoner ved forsinket sensur](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 67/17 [Innføring av flere økter ved avvikling av skoleeksamen](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak:

Sak 68/17 [Studiemobilitet og frafall på lavere grad i norsk høyere utdanning – rapport fra Ideas2Evidence](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtaksaker:

Sak 69/17 [UiBs oppfølging av Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning og UiBs handlingsplan Kvalitet i utdanning. Prioritering av fellestiltak](#)
Saksnotat ved Studieadministrativ avdeling

Sak 70/17 [Møteplan for Utdanningsutvalget for 2018](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak:

Sak 71/17 [Høring om forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssaker:

Sak 72/17 **Studentparlamentet; arbeidsprogrammet til arbeidsutvalget**
Muntlig orientering

Sak 73/17 [Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 74/17 [Obligatorisk internasjonalisering- oppfølging](#)
[Prøveordning med aktiv avmelding av utveksling - invitasjon til pilot](#)
Saksnotat ved Studieadministrativ avdeling

Sak 75/17 [Karakterbruk i UH-sektoren 2016- rapport](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 76/17 **Eventuelt**

Kommende saker:

- Varierte vurderings- og undervisningsformer
- Fysisk læringsmiljø- status fra arbeidsgruppen
- Ruspolicy ved UiB
- Beredskapsplaner ved UiB
- Utlysning av insentivmidler, Ugleprisen
- Utnytting av eksamenslokalet i Solheimsviken
- Innføring av praksisemner på studieprogram (Studentparlamentet)
- Podcast av forelesninger (Studentparlamentet)
- Tilrettelegging for / oppfordring til deltakelse i SHOT 2018
- Presentasjon av Sammens tilbud til fakultetene og studentene

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget:

Mars: Utlysning av insentivmidler, Ugleprisen
April: Utdanningsmeldingen
Mai: Melding om internasjonalisering
Mai: Orientering om planer for opptaket
Mai: Nasjonal studiekvalitetskonferanse
September: Opptak og studentrekrutteringsmelding
Oktober: Melding om opptaket
Oktober: Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
November: Studieportefølje
November: Opptaksrammer
November: Oppfølging av Stortingsmelding nr. 16
Desember: Internt studiekvalitetsseminar

**Sak 61/17 Endringer i grads- og studieforskriften –
Studentarbeidstimer per år**

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

Ephorte:2015/12338

Bakgrunn

Utdanningsutvalget fikk i forrige møte et forslag om å forskriftsfeste at et fullt arbeidsår for studenter er 1600 timer, slik det allerede går fram av sørviserklæringen for undervisning, vurdering og eksamen. Saken ble sendt tilbake til Studieadministrativ avdeling for videre behandling.

Eksisterende regulering

I universitets- og høyskoleloven er studiepoeng beskrevet i §3-8 (1):

«Studieåret er normalt 10 måneder. Styret fastsetter undervisningsterminene. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.»

Dette er noe indirekte fulgt opp i forskriftene om henholdsvis grader og yrkesutdanninger og om mastergrad, der det bl.a. går fram at en bachelorgrad er normert til tre eller fire års fulltidsstudier, og mastergrader normalt til to eller fem år. Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket definerer ikke studiepoeng i antall arbeidstimer, men beskriver det slik:

Studiepoeng (se også ECTS)

En måleenhet i høyere utdanning som angir normert studietid, arbeidsbelastning og omfang.

Eksempler:

- Høgskolekandidatgrad, 120 studiepoeng
- Bachelorgrad, 180 studiepoeng
- Bachelorgrad, 240 studiepoeng (utøvende og skapende musikkutdanning)
- Mastergrad, 60/90/120 studiepoeng
- Mastergrad, 300 studiepoeng
- Ph.d.-grad, 3 år

I universitetenes og høyskolenes egne forskrifter er studiepoeng jevnt over enten udefinert, eller definert om lag slik: «Studiepoeng: Mål på omfanget av et studium, der et fullt studiepoeng er normert til 60 studiepoeng.» Etter søk på nettsidene til flere universiteter og høyskoler har vi ikke funnet noe sted der studiepoeng tallfestes i arbeidstimer. Sørviserklæringer synes ikke å finnes ved andre institusjoner, i hvert fall ikke med den betegnelsen.

I publikasjonen «[ECTS Users' Guide](#)» fra 2015, utgitt av Europa-kommisjonen, er det gitt en noe nærmere beskrivelse av «Workload», der det bl.a. går fram:

Workload is an estimation of the time the individual typically needs to complete all learning activities such as lectures, seminars, projects, practical work, work placements and individual study required to achieve the defined learning outcomes in formal learning environments. The correspondence of the full-time workload of an academic year to 60 credits is often formalised by national legal provisions. In most cases, workload ranges from 1,500 to 1,800 hours for an academic year, which means that one credit corresponds to 25 to 30 hours of work.

Vurdering

Som nevnt har dette så langt bare vært regulert i sørviserklæringen, og det kan spørres om det er nødvendig med noe mer. Erfaringen har likevel vært at det er en del usikkerhet om hva som gjelder, og hvilket handlingsrom fakulteter og institutter har når man lager eller reviderer studieprogrammer, studieretninger og emner. Vi ser ingen grunn til å «legge listen» lavere enn den allerede gjør, men det kan være en fordel å angi også en øvre grense i forskriften.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget rår til at universitetsstyret gjør slike endringer i «Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen»:

1. § 3.1 (4), andre setning, skal lyde: «60 studiepoeng tilsvarer ett års fulltidsstudier. Dette utgjør minst 1600 arbeidstimer, men ikke over 1800.

31.10.17 PEH/CHSO

Ephorte:2015/1535

**Sak 62/17 Oppfølging og endring av reglene om
sensorveiledninger**

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

Ephorte:2015/1535

Bakgrunn

De gjeldende [retningslinjene for sensorveiledninger](#) ble vedtatt av Utdanningsutvalget i november 2015, og satt i kraft fra studieåret 2016/-17. I sak 34/17 (møte 24.05.) ble det gitt en oppsummering av praksis ved fakultetene etter at retningslinjene hadde vært i kraft et knapt år. Kort oppsummert var vurderingen den gangen at fakultetene lojalt følger opp retningslinjene, og at de fungerer bra så langt som de rekker. Det er likevel en del spørsmål som det må arbeides videre med, ikke minst for andre vurderingsformer enn skriftlig skoleeksamen.

Når saken nå kommer opp på ny, er den direkte bakgrunnen at Kunnskapsdepartementet har sendt på høring et utkast til endringer i universitets- og høyskoleloven. Ett av forslagene i høringen, er å lovfeste en plikt til å bruke sensorveiledning ved all vurdering, jf. den foreslåtte ordlyden i forslaget til §§ 3-9 (2), siste setning og 5-3, første setning, i innledningen (ny tekst i rødt):

- Det skal utarbeides sensorveiledning til alle eksamener.
- Det skal gis skriftlige sensorveiledninger til alle eksamener, og disse skal være tilgjengelig for kandidatene etter at karakterer er fastsatt.

Den førstnevnte, som er gjengitt øverst, er ny. Den siste erstatter dagens regel, som sier at «Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen», skal disse være tilgjengelige som bestemt. I UiBs forskrift heter det i dag at «Fakultetet skal som hovedregel ha ordninger for sensorveiledning, nivåkontroll eller andre tiltak som har til formål å sikre upartisk og faglig betryggende prøving.» Denne gir fakultetene spillerom på to måter: De kan velge å ikke bruke sensorveiledning ved all vurdering, eller de kan velge å bruke andre tiltak i stedet for (eller i tillegg).

Det som foreslås her, er å fjerne ordene «som hovedregel», pluss at nivåkontroll og andre tiltak blir tiltak som kan brukes i tillegg til sensorveiledning. Dette er godt i tråd med retningslinjene, som i punkt 1 sier at «Det skal utarbeides sensorveiledninger for all vurdering.»

Dermed kan det som i dag er punkt 2 i retningslinjene, beholdes i retningslinjeformen. De punktene som fakultetene pekte på i forbindelse med sak 34/17, bør i hovedsak bearbejdes med tanke på revisjon av retningslinjene. Aktuelle punkter for videre konkretisering kan være:

- Sensorveiledning ved kombinerte prøvingsformer (mappe eller annet).
- Sensorveiledning ved muntlig prøving.
- Sensorveiledning når kandidattallet er lite.
- Sensorveiledning når kandidattallet er stort.
- Fasit som sensorveiledning (flervalgsprøver)

Dette må følges opp i dialog med fakultetene og de andre institusjonene, jf. at UHR har et pågående arbeid som blant annet gjelder sensorveiledninger.

Vurdering

Det pågår mye nyskaping når det gjelder læring, undervisning, vurdering og sammenhengen mellom dem. Dette berører alle fakultetene og fagmiljøene ved UiB, på ulike måter. Hvordan utviklingen vil bli framover, er ikke sikkert. Imidlertid har både Utdanningsutvalget og styret valgt sensorveiledning som et sentralt tiltak for å sikre kvalitet og rettssikkerhet ved vurdering. Vi ser nå at også departementet følger dette opp.

Det må understrekes at disse målene ikke oppnås gjennom formell regulering alene. I det videre arbeidet må retningslinjene fra 2015 gjennomgås på ny, i tillegg til det utviklingsarbeidet som ellers pågår.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget råer styret til å endre grads- og studieforskriftens §7.3.1 (5), slik at den får denne ordlyden:

- a) (5) Fakultetet skal ha ordninger for sensorveiledning ved all vurdering. I tillegg kan fakultetet bruke nivåkontroll eller andre tiltak som har til formål å sikre upartisk og faglig betryggende prøving. Sensorveiledninger skal utformes i samsvar med «Alminnelige retningslinjer for sensorveiledning ved Universitetet i Bergen».
- b) Endringen trer i kraft straks.

PEH/CHSO23.10.17

Ephorte: 2017/13989

**Sak 63/17 Unntak fra UiB-forskriften for utprøving av
nye undervisnings- og vurderingsformer**

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

ephorte:2017/13989

Bakgrunn

Som Utdanningsutvalget kjenner til fra før, pågår det mye utviklingsarbeid og nyskaping når det gjelder metoder og praksiser for undervisning, læring og vurdering, og ikke minst sammenhengen mellom disse tre. Imidlertid er uh-loven og vår egen grads- og studieforskrift tilpasset et nokså tradisjonelt syn, særlig når det gjelder vurdering, som er det mest gjennomregulerte. Dette befestes i høringsnotatet med forslag til endringer i uhl. Denne høringen pågår nå, og departementets frist er 4.12.

Den direkte bakgrunnen for saken her, er et ønske fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Institutt for biologi, som vil gjøre forsøk med undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som er annerledes enn det grads- og studieforskriften er innrettet på. Det foreligger ikke en ferdig søknad, men fakultetet har laget en skisse, som ligger ved. Denne er et eksempel, og Utdanningsutvalget blir ikke bedt om å ta uttrykkelig stilling til den nå.

Vurdering; generelt

Loven setter grenser for institusjonenes handlefrihet. Dette gjelder først og fremst bestemmelsene om eksamen og vurdering. Noe handlefrihet har vi likevel, og denne bør utnyttes bedre enn i dag. I tillegg bør vi arbeide for at loven endres, slik at handlingsrommet blir større.

Formålet er å skaffe oss et juridisk redskap som legger til rette for at nytenkningen som skjer i disiplinene og i pedagogikken, kan materialiseres som nyskaping, med betydelig potensial for kvalitetsheving. Slik forslaget er formulert, vil det gi alle fakulteter mulighet til å utvikle prosjekter som prøver ut nye vurderingsformer. Det må likevel stilles klare krav til slike prosjekter, så som:

- Hvilken vurderingsform skal utprøves?
- Begrunnelse og vurdering knyttet til læringsutbytte
- Hvor skal det prøves ut (programmer, emner)?
- Prøveperioden; når og hvor lenge?
- Hvordan skal det evalueres?
- Forankring i fagmiljø, ledelse og blant studentene

Vurdering; særlig om MN-fakultetets prosjekt

Her går vi kort gjennom de enkelte elementene i beskrivelsen fra fakultetet, jf. vedlegget, og relaterer dem til loven og UiB-forskriften.

Gruppevurdering; ulike karakterer til medlemmene i gruppen

Gruppevurdering er i liten grad regulert i dag. Loven har ikke regler om det, men som det går fram av sak 70/17, er det foreslått regler om at individuell klagerett, og at endring etter klage bare gjelder for de(n) som har klaget. I UiB-forskriften er regelen at alle i gruppen skal få samme karakter, jf. §6.2.6(1), og at ved klage vil en eventuell endring gjelde for alle i gruppen, jf. §7.5(3). Dersom forskriften får en regel om dispensasjonsadgang, vil vi ha

tilstrekkelig rettslig grunnlag til å tillate det som MN-fakultetet ber om, i hvert fall for karaktersetting i første omgang. For klage kan det bli nødvendig med endringer i §7.5, avhengig av hvordan lovsaken faller ut.

Studenter medvirker til å lage pensum og vurderingskriterier

Dette relaterer seg dels til UiB-forskriftens §6.2.5 om mappevurdering, der det går fram hva som skal foreligge i en emnebeskrivelse og en undervisningsplan, og dels til § 5.3(1), som påbyr at bl.a. litteraturlister for emnene skal være klare til henholdsvis 1. juni og 1. desember. En dispensasjonsbestemmelse er tilstrekkelig for å imøtekomme søknaden.

Ny vurderingsform; blandet vurdering [avventer nytt innspill fra fagmiljøet om begrepsbruken her]

I UiB-forskriftens §6.2.1(1) er det en liste over 13 vurderingsformer som kan brukes ved UiB, og i (2) er det angitt at disse kan brukes alene eller i kombinasjon. MN-fakultetet ønsker å prøve ut en variant som ligger mellom mappe og slutteksamen, som de foreløpig kaller «blandet vurdering». Dette ligger nokså tett opp til å bruke to av de eksisterende formene i kombinasjon. Vi vil likevel ikke gå inn for termen «blandet vurdering», da denne ligger for tett opp til «blended», som i den pedagogiske litteraturen brukes på andre måter. Vi vil foreslå «kombinert vurdering». En dispensasjonsregel vil gi tilstrekkelig hjemmel for det.

Ulik vurderingsform i semestre med og uten undervisning:

I dag er praksisen at når studenter tar eksamen i de semestrene det ikke gis undervisning i et emne, er vurderingsformen den samme som i semesteret med undervisning. Dette følger av at det er samme emne. En dispensasjonsadgang i forskriften er tilstrekkelig til at et fakultet kan bestemme i studieplanen eller i utfyllende regler at vurderingsformen kan være en annen i semestre uten undervisning enn i semestre med undervisning.

Plikt til begrunnelse ved klage – pilot:

Fakultetet ønsker at også klageprosessen skal bli en læringsprosess, med en dialog som starter med at studenten må begrunne klagen sin. Klage er nokså sterkt regulert i uhl., og vi kan ikke se at loven åpner for en slik ordning som fakultetet ønsker. Etter lovens §5-3 (4), andre og tredje setning, er det for det første påbudt at en klage skal behandles av «nye sensorer», og for det andre er det forbudt å gi de nye sensorene opplysninger om den opprinnelige karakteren, til sensors begrunnelse for karakteren og til studentens begrunnelse for klagen. UiB-forskriften kan ikke fravike loven, og en søknad av dette slaget kan dermed ikke innvilges.

Vurdering; samlet

Dersom det skal være mulig å drive forsøk med nye lærings-, undervisnings- og vurderingsformer, må eventuelle hindringer fjernes, i den grad det er adgang til det. Det er formålet med saken her. Når UiB-forskriften har status som en forskrift, er den i utgangspunktet ufravikelig, med mindre den selv eller uhl. sier at den kan fravikes. Dersom forskriften får en bestemmelse om adgang til å fravike eller dispensere fra forskriften, kan eventuelle dispensasjoner ikke gå på tvers av loven.

Siden de reglene som må fravikes i forbindelse med MN-fakultetets prosjekt står i flere ulike kapitler i forskriften, synes det mest hensiktsmessig at en dispensasjonsadgang kommer i kapittel 1. I vedtaksforslaget er det ikke angitt hvem som skal gi dispensasjon. Det er dermed i utgangspunktet styret selv som må gjøre vedtak, med mindre det blir delegert. Fordi erfaringsgrunnlaget så langt er lite, foreslår vi på dette stadiet ikke noen delegering. Av

samme grunn foreslår vi at forskriftsbestemmelsen bør få en tidsbegrensning, fram til avslutningen av det akademiske året 2019/2020.

Slik forslaget er utformet, vil alle fakultetene kunne søke om dispensasjon. Enhver søknad må gjøre tilstrekkelig greie for saken, ut fra de retningslinjene som er nevnt ovenfor. Det vil gi grunnlag for å vurdere den opp mot forskriften, uhl. og andre lover som kan være relevante. En passende prosedyre kan være at saken sendes til Studieadministrativ avdeling, som går gjennom den og forbereder den for Utdanningsutvalget. Deretter gir Utdanningsutvalget tilråding til styret, som så gjør vedtak.

Forslag til

vedtak:

Utdanningsutvalget råder styret til å vedta en ny §1.2 i grads- og studieforskriften, slik:

«I forbindelse med utprøving av nye eller alternative lærings-, undervisnings- og vurderingsformer kan fakultetene etter søknad gis anledning til å fravike bestemmelsene i kapittel 5-7 i forskriften her i en nærmere angitt prøveperiode. Regelen her gjelder fram til avslutningen av studieåret 2019/2020.»

07.11.17 PEH/CHSO

Forsøksordning for endrede vurderingsformer

Institutt for biologi har drevet undervisningsutvikling gjennom flere år, og arbeidet med en systematisk utvikling særlig siden opprettelsen av bioCEED, Senter for fremragende utdanning i biologi. Helt sentralt i moderne pedagogikk for høyere utdanning og bioCEEDs arbeide er systematisk arbeide for å oppnå samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisningsaktiviteter, og vurdering/eksamen. En grunntanke er at vurdering kan bidra til studentenes læring dersom den integreres i undervisningen, gjerne med flere og varierte prøver underveis, heller enn å være en sertifiseringstest i etterkant. Mens UiBs reglement er fleksibelt med tanke på læringsutbyttebeskrivelser og undervisningsaktiviteter, er UiBs eksamensforskrift gammeldags og rigid og forhindrer endringer i vurderingsform. Tradisjonell skoleeksamen er den dominerende vurderingsformen ved universitetet, og eksamensreglementet gir i liten grad rom for andre løsninger. Det er utfordrende for undervisningsmiljøer som skal sørge for kvalitet i utdanningen gjennom samsvar mellom undervisning og vurdering, der vurdering integreres i studentenes læring.

I mange tilfeller er UiBs eksamensforskrift strengere enn UH-loven. MN-fakultetet søker derfor fritak fra noen av bestemmelsene i UiBs interne reglement for å teste ut vurderingsformer som har dokumentert positiv effekt på studenters læring.

Gruppevurdering kan gi forskjellig karakter for studenter på samme gruppe

Institutt for biologi (og bioCEED) ønsker å prøve ut vurdering i grupper i et emne hvor undervisningen er organisert som Team-based learning (TBL). Vi ser for oss at en større del av vurderingen er oppgaver som gis til en gruppe studenter, og hvor gruppene selv bidrar til å utarbeide vurderingskriteriene og hvordan de selv skal evaluere hverandres arbeid. Forskning på gruppearbeid viser at studenter kan fordele poengene gruppa oppnår på et felles arbeid, basert på den enkelte students innsats. Faglærer vil være ankeinstans dersom en student føler seg urettferdig behandlet av de andre i gruppa. UiBs forskrift sier at på gruppearbeid skal alle studentene få samme karakter (forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved universitetet i Bergen, §6.2.6), men det er ikke en begrensning i UH-loven (og heller ikke i omfattet av klage på gruppevurdering som ligger inne i nåværende høringsforslag til UH-loven). I dette tilfellet vil studentene på samme gruppe kunne ende med forskjellig poengsum og karakter. På denne måten mener vi at vil kunne ta tankene bak TBL-undervisning inn i vurderingssituasjonen.

Utprøvingen er ønsket for emnet BIO241 Atferdsøkologi for 3 år fra og med vårsemesteret 2018. Evaluering vil skje hvert år.

Studenter er med på å utarbeide pensum og vurderingskriterier

Det vil også være interessant for oss å få prøve ut mulighet for underveisvurdering (mappevurdering) etter prinsippet for co-creation, som innebærer at studentene selv bidrar i utarbeidelsen av pensum og aktiviteter de skal bli testet i. Dette kan beskrives i læringsutbyttebeskrivelsene slik at studentene kjenner til fleksibiliteten før de begynne på emnet, men form og innhold på eksamen kan variere fra semester til semester.

Vi ber om fritak fra krav om at fullstendig pensumliste og detaljer om alle læringsaktiviteter må være tilgjengelig til den opprinnelige fristen 1. juni (for høstsemesteret) og 1. desember (for vårsemesteret).

Utprøvingen er ønsket for emnet BIO250 Paleoøkologi for 3 år fra og med vårsemesteret 2018. Evaluering vil skje hvert år.

Utvikling av ny vurderingsform

Mappevurdering er ofte brukt som betegnelse på vurderingsformen i emner hvor flere deler inngår. Den pedagogiske definisjonen av mappevurdering kan f.eks. sies slik: "En mappe består av en systematisk samling av elevarbeider som viser elevens innsats, framskritt og prestasjoner på ett eller flere områder. Samlingen må være valgt ut i samarbeid med eleven med tanke på innhold og kriterier for vurdering, ut fra visse felles oppstilte mål, og den må vise elevens selvrefleksjon og holdninger til faget." (Taube 1997)

Vår bruk at mappe-begrepet på emner som består av vurdering i flere del-eksamener følger ikke kravene og forståelsen av en mappe som pedagogisk og læringsmessig grep.

For emnet BIO100 Innføring i økologi og evolusjon ønsker vi å videreutvikle fire deleksamener, som i reglementet faller litt mellom avsluttende eksamen og mappevurdering. Vi ber derfor om bistand til å kunne registrere en ny vurderingsform som gjerne kan kalles «Blandet vurdering». Her er hensikten å harmonere vurderingspraksis med mulige mer treffende formuleringer i UiBs eksamensforskrift, slik at varierte vurderingsformer blir lettere å implementere også på andre emner. Dette vil både avklare vurderingsformen for alle parter samtidig som det fjerner den lite hensiktsmessige klagevurderingen hvor alle deleksamener skal opp til klagesensur.

Utprøvingen er ønsket for emnet BIO100 Evolusjon og økologi.

Ulik vurderingsform i forskjellige semestre

Vi ønsker å se på muligheter for å ha ulike vurderingsformer mellom semestre. Vi ser begrensninger i at ny eksamen i det semesteret et emne *ikke* undervises skal gis i samme

vurderingsform som når emnet undervises. En måte å omgå problemet er å si at vurdering kun kan tilbys i det semesteret et emne undervises. Det gjør det vanskeligere for studenter som blir syke å ta eksamen i påfølgende semester.

Et emne skal i dag ha samme vurderingsform i semesteret det ikke undervises (ofte kalt kontinuasjonseksamen) som det har i semesteret undervisningen går. Vi opplever at regelen begrenser muligheten for å vurdere vha. andre former enn skoleeksamen (mappevurdering mm). I tillegg ser vi at studenter som har vært borte pga. sykdom vil ha begrensede muligheter til å ta eksamen i det påfølgende semesteret. En kan for eksempel tenke seg at en utvidet muntlig prøve lett kan gi en like variert og omfattende vurdering som en mappe av skriftlige innleveringer.

Vi ber derfor om å få mulighet til å vurderingsform skriftlig eller muntlig prøve i emner hvor det vurderes som faglig forsvarlig i semester uten undervisning. Kun studenter som har fulgt undervisningen i foregående semester kan få en slik vurdering.

Utprøvingen er ønsket for emnet BIO201 Økologi. Ordningen vil bli evaluert fra studenter og underviser(e) etter hver eksamensperiode.

Klage på vurderingsresultat – pilot på begrunnelse ved klage

Til sist vil vi også ha muligheten til å arbeide mer konstruktivt med klagesaker. Som presentert i Universitetsstyret (Christian Jørgensen, våren 2017) er det et intrikat system studenter, ansatte og sensorer skal forholde seg til. Resultatet av en klage er kun et nytt resultat, ikke nødvendigvis økt forståelse og utvikling. Vi ønsker IKKE å ta fra studentene klageadgangen. Men vi ønsker å utvikle klageordningen til å bli en ankemulighet/appell-ordning hvor studenter gis mulighet til læring også gjennom vurderings- og evalueringsprosessen. Vurderingen blir med dette en del av læringsaktiviteten. Derfor ber vi om å få være forsøksfakultet for utprøving av krav om at studenter skal begrunne klagen sin. Utprøvingen er ønsket for alle emner med skriftlig eksamen ved fakultetet.

Sak 64/17 Studieportefølje 2018

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

Ephorte:201713390

Bakgrunn:

Universitetsstyret vedtar årlig endringer i universitetets studietilbud og omfang av utlyste studieplasser, med utgangspunkt i tilrådinger fra Utdanningsutvalget.

Studietilbudene skal følge standarder og kriterier for akkreditering av studier gitt i NOKUTs tilsynsforskrift kapittel 2. Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning mv., ble revidert i henholdsvis 2016 og 2017. I de reviderte forskriftene er utdanningsinstitusjonenes plikt til å sørge for at oppretting av nye studietilbud følger kravene for akkreditering av studietilbud i kvalitetsforskriftens tydeliggjort (kvalitetsforskriften § 3-1 (1)).

I henhold til kvalitetshandboka skal fakultetenes utdanningsmeldinger i vårsemesteret dokumentere planer om intern allokering av opptaksrammer, samt beskrive hvilke program som eventuelt ønskes opprettet og nedlagt. Skisser til studieplaner for nye program skal være vedlagt. De foreløpige planene skal vedtas av utdanningsutvalget og universitetsstyret gjennom behandlingen av utdanningsmeldingen.

Etter videre bearbeiding i fagmiljøene skal nye studieprogram konkretiseres i ferdigstilte studieplaner med frist medio oktober. I forslaget skal det også ligge ressursmessige vurderinger. Utdanningsutvalget behandler fakultetenes innspill og eventuelle nye studieplaner, og gir anbefaling til universitetsstyret. Vedtak må fattes i forkant av innmeldingsfristen til Samordna opptak i desember. Etablering av nye studietilbud i videreutdanning kan avvike fra de ordinære tidsrammene.

Programoppsettprosessen i 2017

I 2015 ble det laget nye rutiner for oppretting av nye studietilbud. Det ble utarbeidet et nytt søknadskjema som tok utgangspunkt i NOKUTs søknadsskjema, og veiledning til skjemaet, for høyskoler som søker om akkreditering av sine studietilbud. I tillegg fikk fakultetene tilbud om veiledning i søknadsperioden. I 2016 ble veiledningstilbudet til fakultetene videreført og videreutviklet, og det ble satt ned en komité sammensatt av fagansatte representanter fra flere fakulteter for å bistå fakultetene i søknadsarbeidet.

Ordning med komité i forbindelse med oppretting av nye studieprogrammer er videreført i 2017, og denne har status som veilednings- og vurderings komité. I Utdanningsutvalget i februar ble det vedtatt en plan for arbeidet som blant annet inneholdt følgende milepæler:

- 10.05.17: Fakultetenes frist for innlevering til SA/komitéen av førsteutkast til søknad om oppretting.
- Uke 23: Dialog mellom komitéen og aktuelle fakulteter og fagmiljøer om videreutvikling/kvalitetssikring av studieprogrammene fram mot frist for innlevering av endelig søknad.
- 29.08.17: Frist for innlevering av endelig søknad til SA/komitéen.

I september og oktober har komitéen arbeidet med vurdering av søknadene. Resultatet av dette arbeidet er nedfelt i en rapporten.

Komiteen har i år vært sammensatt av utdanningsdekanene på HF og KMD, og representanter fra Uniped, Studieadministrativ avdeling samt studentrepresentanter. HFs sin utdannings- og internasjonalsiseringsdekan har vært med i drøftingene internt i komitéen og med fagmiljøene/fakultetene, men meldte seg inhabil i forbindelse med den skriftlige vurderingen av HFs søknader.

Søknader om opprettinger og nedleggelse

1. Oppretting av studieprogram studieåret 2017/2018 – Det humanistiske fakultet

Ny tittel	Erstatter følgende nåværende Studieprogrammer:
Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap	Bachelor i historie, bachelor i kulturvitenskap
Bachelorprogram i nordisk	Bachelor i nordisk språk og litteratur, bachelor i norsk som andrespråk, bachelor i norrøn filologi
Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin	Bachelor i kunsthistorie, bachelor i latin, bachelor i gresk
Bachelorprogram i samtidskultur	Bachelor i digital kultur, bachelor i teatervitenskap, bachelor i kunsthistorie
Masterprogram i historie og kulturvitenskap	Master i historie, master i kulturvitenskap
Masterprogram i nordisk	Master i nordisk språk og litteratur, Master i norrøn filologi
Masterprogram i klassisk filologi	Master i gresk, master i latin

2. Nedlegging av studieprogram studieåret 2017/2018

Det humanistiske fakultet	15 av de 16 søknadene om nedlegging av studieprogram fra HF forutsetter at de omsøkte oppretting av de tverrfaglige studieprogrammene blir vedtatt.
Bachelorprogram i digital kultur	

Bachelorprogram i historie	
Bachelorprogram i klassisk filologi	
Bachelorprogram i kulturvitenskap	
Bachelorprogram i kunsthistorie	
Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur	
Bachelorprogram i norrøn filologi	
Bachelorprogram i norsk som andrespråk	
Bachelorprogram i teatervitenskap	
Masterprogram i gresk	
Masterprogram i historie	
Masterprogram i kulturvitenskap	
Masterprogram i latin	
Masterprogram i nordisk språk og litteratur	
Masterprogram i norrøn filologi	
Masterprogram i arabisk	Masterprogrammet i arabisk legges ned av ressursmessige hensyn og for å sikre nok ressurser til bachelornivået.
Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet	
bachelorprogram i miljø- og ressursfag.	Begrunnelsen for nedleggelsen er sammensatt. Fakultetet har ikke lenger et fagmiljø som står bak programmet, rapporten fra den eksterne evaluatoren (2016) er negativ, frafallstallene er høye og mangel på masterprogram for videre studier er problematisk.
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	
Master's Programme in Anthropology of Development	Dette er opprinnelig et kvoteprogram, som ikke har blitt videreført. Fakultetet vurderer det ikke som aktuelt å videreføre programmet for selvfinansierende og/eller

	norske studenter, fordi rekrutteringsgrunnlaget til programmet har vist seg å være for dårlig.
--	--

I tillegg melder Det matematisk naturvitenskapelige fakultet at Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi endrer navn til Bachelorprogram i klima-, atmosfære- og havfysikk. Bachelorprogram i klima-, atmosfære-, og havfysikk. Engelsk: Bachelor's Programme in Climate, Atmosphere and Ocean Physics

Det humanistiske fakultet ber om at det opprettes 4 nye bachelorprogrammer og 3 masterprogrammer. I tillegg 7 nye studieprogrammer, masterprogram i arabisk legges ned. I tillegg ber de om at 16 studieprogrammer legges ned. 15 av disse forutsetter at styret oppretter de omsøkte nye programmene. I tillegg søkes det om at masterprogrammet i arabisk legges ned. Videre søker Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet om å legge ned et program hver.

I årsmeldingen for 2016 varslet Det medisinske fakultet at Masterprogram i helsevitenskap skulle legges ned og erstattes med et nytt program. Dette arbeidet er forsinket, og programmet består inntil videre.

Mer om søknadene om oppretting fra HF

Det humanistiske fakultet startet våren 2016 opp prosjektet HF2018. Formålet med prosjektet var å gjennomgå og revidere studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets faglige bredde og for å skape større fleksibilitet, slik at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplingenser. Fakultetet har flere små studieprogrammer med få studenter og ansatte. En endring i retning av større studieprogrammer med flere ansatte og studenter, vil kunne bidra til at studieprogrammene blir mer robuste.

Et resultat av HF2018-prosessen er at fakultetet står bak samtlige av de sju søknader om programopprettinger, og 16 av søknader om programnedlegginger. 15 av de 16 programnedleggelsene forutsetter at de de omsøkte programoprettelsene blir innvilget.

Det går fram av fakultetets utdanningsmelding for 2016, at planen for 2019 er å legge ned ytterligere 8 programmer og å opprette tre nye. Prinsippet er tilsvarende som for 2018, sammenslåing av flere programmer til færre og større programmer. Endringer som gjelder for 2019 må behandles i styret til neste år.

Sentrale kriterier i vurderingsarbeidet

Komitéens vurdering av studieprogrammene er basert på kravene i studietilsynsforskriften, NKR og UiBs studieforskrift. For eksempel stiller studietilsynsforskriften blant annet følgende krav til en studieplan:

- Studiet skal ha et dekkende navn
- Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte. Jamfør *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring*. Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium
- Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås

- Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier
- Studiet skal være forskningsbasert og være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart
- Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
- Studiet skal ha lokaler, bibliotekjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet

I tillegg stilles det krav til rekrutteringspotensiale og læringsmiljø, praksisavtaler, fagressurser, samt fagmiljøets sammensetning, deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, kompetanse, tilsetningsforhold og robusthet.

Vurderingskomiteen har levert innstilling i to omganger. I den første runden fant komiteen det vanskelig å anbefale oppretting av de nye studieprogrammene. Det var flere grunner til dette. En av grunnene var at de vurderer det slik at de nye studieprogrammene ikke fremstår som helhetlige og mangler en felles profil, og en del av argumentasjonen var knyttet til dette.

NOKUT sier at det er ikke noe i veien for å ha et «paraplyprogram», men at studieretningene under paraplyen må ha en felles faglig identitet og profil. I henhold til forskriften er det mulig at studieretningen kan defineres som «studietilbudsenheten». Det forutsetter at alle forskriftens krav knyttet til opprettelse av programmer dekkes av studieretningen.

SA ba derfor vurderingskomiteen om å gå gjennom søknadene fra HF, for å vurdere om studieretningene under hver av «studieprogramparaplyene», hver for seg oppfyller kravene fra NOKUTS forskrift mv, som om de var selvstendige studieprogram (studietilbudsenhet). Komiteen ble også bedt om å vurdere hva som må på plass for at studieretningene skal kunne tilfredsstillende kravene som selvstendige «studietilbudsenhet», og for at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå og på studieretningsnivå skal henge bedre sammen.

Vurderingskomiteen leverte sin innstilling vedrørende bachelorprogrammene 6. november, mens innstillingen vedrørende masterprogrammene blir slutført litt etter dette.

I komiteens vurdering datert 6. november, bygger komiteen på det som ble påpekt i den første vurderingen. I tillegg blir en del av vurderingene nærmere utdypet, og det blir gitt noen innspill til løsningsforslag. For flere av programmene og studieretningene blir det blant annet påpekt svakheter i læringsutbyttebeskrivelsene både på program- og studieretningsnivå, manglende begrunnelser for valg av arbeids- og vurderingsformer- og at disse ikke blir sett opp mot læringsutbyttebeskrivelsene. Vi viser til komiteens innstillinger for nærmere informasjon.

Fakultetet har frist til tidlig i januar for å gjennomføre nødvendige tiltak. Vurderingskomiteen har ansvar for å vurdere om gjennomføring av tiltakene er tilfredsstillende.

Forslag til vedtak:

1. Under forutsetning av at Det humanistiske fakultet følger opp vurderingskomitèens innstilling og gjennomfører nødvendige krav om endringer, anbefaler Utdanningsutvalget at universitetsstyret oppretter følgende studieprogram:

- a) Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
- b) Masterprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
- c) Masterprogram i klassisk filologi (gresk, latin)
- d) Bachelorprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk, norrøn filologi)
- e) Masterprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norrøn filologi)
- f) Bachelorprogram i samtidskultur (digital kultur, teatervitenskap, moderne kunsthistorie)
- g) Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin (kunsthistorie, latin, gresk)

2. Universitetsstyret vedtar å legge ned a)-o) under forutsetning av at studieprogrammene under punkt 1 blir opprettet:

- a) Bachelorprogram i digital kultur
- b) Bachelorprogram i historie
- c) Bachelorprogram i klassisk filologi
- d) Bachelorprogram i kulturvitenskap
- e) Bachelorprogram i kunsthistorie
- f) Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
- g) Bachelorprogram i norrøn filologi
- h) Bachelorprogram i norsk som andrespråk
- i) Bachelorprogram i teatervitenskap
- j) Masterprogram i gresk
- k) Masterprogram i historie
- l) Masterprogram i kulturvitenskap
- m) Masterprogram i latin
- n) Masterprogram i nordisk språk og litteratur
- o) Masterprogram i norrøn filologi

3. Universitetsstyret vedtar å legge ned følgende studieprogrammer:

- a) Masterprogram i arabisk
- b) bachelorprogram i miljø- og ressursfag.
- c) Master's Programme in Anthropology of Development

4. Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi endrer navn til Bachelorprogram i klima-, atmosfære- og havfysikk. Engelsk: Bachelor's Programme in Climate, Atmosphere and Ocean Physics

Vedlegg (egne dokument):

- Programopprettingskomitèens innstillinger, datert 11.10 og 6.11
- HF, tilbakemelding på komiteens vurdering
- Søknader

Sak 65/17 Opptaksrammer 2018

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Utdanningsutvalget
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 16. november 2017

ePhorte:2017/12412

Bakgrunn

Opptaksrammer 2018/2019

Ifølge kvalitetshåndboka skal fakultetene melde inn forslag til opptaksramme samt fordeling av opptaksrammen på studieprogram gjennom sine utdanningsmeldinger. Forslag til opptaksrammer er fastsatt på grunnlag av fakultetenes utdanningsmeldinger og studieplasstildelinger i statsbudsjettet.

Det er bevilget 43 nye studieplasser i statsbudsjettet for 2017, og den økonomiske rammen i basisfinansieringen er derfor endret. De nye studieplassene er fordelt som følger:

Fakultet	Studieprogram	Fordeling
MNFA	Bachelor i datasikkerhet	5
	Bachelor i datateknologi	10
	Bachelor i datavitenskap	5
	Integrert master i havteknologi	4
	Integrert master i medisinsk teknologi	4
SVFA	Bachelor i informasjonsvitenskap	10
	Bachelor i medie- og interaksjonsdesign	5
Totalt		43

Omlegging og disponering 2018/2019

Et overordnet prinsipp i dimensjoneringen av opptaket er at de totale kostnadene ved studieplasser holdes konstant innenfor rammene av KDs grunnfinansiering. Dette innebærer at opptaksrammene må reguleres etter intern omfordeling av plasser mellom studieprogram med ulik lengde og kostnadskategori i finansieringssystemet. Eksempel: En opptaksramme på 10 studenter på et bachelorprogram gir 30 studenter etter fullført løp. Kostnaden ved en studieplass på et masterprogram i finansieringskategori D tilsvarer 1,5 studieplasser på et bachelorprogram i kategori F. Studieplassene gjengitt i tabellene er fullfinansierte.

Endringer ved Det humanistiske fakultet

Årsstudier: Kun små justeringer mellom enkelte av årsstudiene.

Bachelorstudier: HF har søkt om oppretting av fire tverrfaglige bachelorprogram som i praksis betyr at eksisterende disiplinbaserte program slås sammen til program der det enkelte faget lyses ut som studieretninger. Opptaksrammene på eksisterende program som legges ned, er i hovedsak videreført på studieretningene i de nye programmene.

Lektorprogram: HF søker om å omdisponere 73 toårige masterstudieplasser til 29 femårige lektorstudieplasser fra 2018. Studieplassene er i kategori D, og det er tatt utgangspunkt i at én femårig lektor plass tilsvarer 2,5 masterplasser. Rammen på lektorutdanningen med master i historie og lektorutdanningen med master i religionsvitenskap, søkes derfor økt til 20 på hver.

Toårige masterprogram: Rammen for toårige masterprogram reduseres med 29 plasser, til 214 totalt. Reduksjonen i opptaksrammene fordeles på programmene ved HF.

For å sikre et stabilt studenttall så fases studieplassene fra de toårige masterstudiene til det femårige lektorprogrammet over en periode på fem år.

Studium	2018	2019	2020	2021	2022
Toårig master	214	214	185	185	170
Lektor	29	29	29	29	29

Opptaksrammen på erfaringsbaserte masterprogram foreslås satt til null i 2018. HF ønsker å vurdere en avvikling av de to erfaringsbaserte masterprogrammene, inntil en slik vurdering er gjort, ønsker HF å gå inn for opptak annetvert år.

Forslag til opprettelse/nedleggelse av studieprogram for 2018/2019, samt eventuelle omdisponeringer

1. Søknader om oppretting av tverrfaglige program:

- Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap
- Masterprogram i historie og kulturvitenskap
- Masterprogram i klassiske filologi
- Bachelorprogram i nordisk
- Masterprogram i nordisk
- Bachelorprogram i samtidskultur
- Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin

2. Program som legges ned: Masterprogram i arabisk (siste opptak høsten 2017)

3. Program som legges ned dersom tilsvarende studieretning opprettes i nye tverrfaglige program:

- Bachelorprogram i historie
- Masterprogram i historie
- Bachelorprogram i kulturvitenskap
- Masterprogram i kulturvitenskap
- Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
- Masterprogram i nordisk språk og litteratur
- Bachelorprogram i norrøn filologi
- Masterprogram i norrøn filologi
- Bachelorprogram i norsk som andrespråk
- Bachelorprogram i kunsthistorie
- Bachelorprogram i klassisk filologi

- Masterprogram i latin
- Masterprogram i gresk
- Bachelorprogram i teatervitenskap
- Bachelorprogram i digital kultur

Endringer ved Det medisinske fakultet

Fakultetet har søkt om 20 fullfinansierte studieplasser i farmasi over statsbudsjettet. Ved tilslag vil opptaksrammen for studiet endres fra 24 til 44 plasser. Rammen er foreløpig uendret. MED har ingen planlagte programopprettinger eller –nedleggelse det kommende året.

Endringer ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Fakultetet hadde en opptaksramme på 981 studieplasser i 2017/18. Dette er 9 flere enn året før og skyldes at fakultetet fikk tildelt 15 nye studieplasser til IKT-satsing i løpet av sommeren 2017, samt at noen årsstudieplasser har blitt omgjort til bachelorstudieplasser. De nye studieplassene ble fordelt til bachelorprogrammet i informasjonsvitenskap og bachelorprogrammet i medie- og interaksjonsdesign.

Endringer ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

MN ønsker en formalisering av en midlertidig endring fra 2017 og kommer til å sende inn forslag om at Bachelorprogram i miljø- og ressursfag legges ned. Studieplassene for dette programmet overføres til Bachelorprogram i biologi.

Det er søkt om at Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi endrer navn til Bachelorprogram i klima-, atmosfære-, og havfysikk med virkning fra opptaket 2018.

Opptaksrammen for 2018/19 er økt med 28 studieplasser fra 2017/19. Dette skyldes at fakultetet fikk tildelt nye studieplasser til IKT-satsing og sivilingeniørstudiene gjennom revidert nasjonalbudsjett.

Endringer ved Det psykologiske fakultet

Opptaksrammene for programmene ved PSYFA forblir uendret for studieåret 2018/19. Det er ikke søkt om ytterligere studieplasser over statsbudsjettet for 2018. Psykologi, logopedi, barnevern og spesialpedagogikk er nevnt i styresak 119/17 «Forslag til Statsbudsjettet 2019 – Innspill fra Universitetet i Bergen» i forbindelse med budsjettinnspill for nye studieplasser ved UiB. Her omtales flere studieplasser samt endring av finansieringskategori for psykologi og logopedi.

Opprettelse av Fakultet for kunst, musikk og design

I forbindelse med opprettelsen av Fakultet for kunst, musikk og design 1.1.2017, ble følgende studieprogram flyttet fra HF til KMD: Bachelorprogram i musikkvitenskap, Femårig integrert

masterprogram i musikkterapi, Bachelor- og Masterprogram i utøvende musikk eller komposisjon og PPU i utøvende musikk. Fra tidligere KHiB kom Bachelor- og Masterprogram i kunst og design, Masterprogram i kuratorpraksis og PPU for kunstnere og designere.

Musikkterapi, musikkvitenskap, kuratorpraksis og kunst, musikk og design er nevnt i styresak 119/17 Forslag til Statsbudsjettet 2019 – Innspill fra Universitetet i Bergen i forbindelse med budsjettinnspill for nye studieplasser ved UiB.

Innmelding til Samordna opptak 2018/2019

Her listes fordeling av opptaksrammer på studieprogram for de enkelte fakultet. Dersom universitetsstyret vedtar de foreslåtte opptaksrammene, vil de programvise fordelingene for årsstudier, bachelorprogram og integrerte masterprogram slik disse fremgår her, bli innrapportert til Samordna opptak 1. desember.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget tilrår universitetsstyret å utlyse 4002 studieplasser i Samordna opptak, 1134 plasser på toårig master og 506 plasser i særskilte lokale opptak for studieåret 2018/2019.

Opptaksrammene fordeler seg slik etter fakultet:

Tabell 1: Opptaksrammer for studier utlyst i Samordna opptak 2018/2019		
Fakultet	Opptaksramme 17/18	Opptaksramme 18/19
Det humanistiske fakultet	976	1005
Det juridiske fakultet	380	380
Det medisinske fakultet	303	303
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	744	772
Det psykologiske fakultet	535	535
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	966	981
Fakultet for kunst, musikk og design	26	26
Totalt	3930	4002

Tabell 2: Opptaksrammer for toårige masterstudier 2018/2019		
Fakultet	Opptaksramme 17/18	Opptaksramme 18/19
Det humanistiske fakultet	243	214
Det juridiske fakultet	30	30
Det medisinske fakultet	110	134
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	314	314

Det psykologiske fakultet	147	147
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	270	270
Fakultet for kunst, musikk og design	79	69
Totalt	1193	1174

Tabell 3: Opptaksrammer for særskilte lokale opptak 2018/2019		
Program	Opptaksramme 17/18	Opptaksramme 18/19
Bachelorprogram i design	35	35
Bachelorprogram i kunst	45	45
Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon	25	25
Norsk for flyktninger og innvandrere	80	80
PPU (heltid og deltid)	290	290
PPU for kunstnere og designere	17	17
PPU i utøvende musikk	14	14
Totalt	506	506

Det humanistiske fakultet

Tabell 1: Samordna opptak

Kode	Program	Ramme	Ramme
		2017/18	2018/19
Bachelor			
	Bachelor i samtidskultur (nytt program)		
	- Digital kultur, studieretning		45
	- Moderne kunsthistorie, studieretning		18
	- Teatervitenskap, studieretning		15
BAHF-TEAT	Bachelor i teatervitenskap (legges ned)	15	-
BAHF-DIKUL	Bachelor i digital kultur (legges ned)	45	-
BAHF-KUN	Bachelor i Kunsthistorie (legges ned)	35	-
	Bachelor i historie- og kulturvitenskap (nytt program)		
	- Historie, studieretning		115
	- Kulturvitenskap, studieretning		20

BAHF-HIS	Bachelorprogram i historie (legges ned)	115	-
BAHF-KUVI	Bachelorprogram i kulturvitenskap (legges ned)	20	-
	Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin (nytt program)		
	- Kunsthistorie, studieretning		17
	- Gresk, studieretning		5
	- Latin, studieretning		5
BAHF-KLASS	Bachelorprogram i klassisk filologi (legges ned)	10	-
	Bachelor i nordisk (nytt program)		
	- Nordisk språk og litteratur, studieretning		30
	- Norsk som andrespråk, studieretning		10
	- Norrøn filologi, studieretning		5
BAHF-NORD	Bachelorprogram i nordisk (legges ned)	30	-
BAHF-NORAN	Bachelorprogram i norsk som andrespråk (legges ned)	10	-
BAHF-NOFI	Bachelorprogram i norrøn filologi (legges ned)	5	-
BAHF-ALLV	Bachelorprogram i litteraturvitenskap	45	45
BAHF-ARAB	Bachelorprogram i arabisk	15	15
BAHF-ARK	Bachelorprogram i arkeologi	40	40
BAHF-ENG	Bachelorprogram i engelsk	65	65
BAHF-FILO	Bachelorprogram i filosofi	40	40
BAHF-FRAN	Bachelorprogram i fransk	10	10
BAHF-ITAL	Bachelorprogram i italiensk	12	10
BAHF-JAP	Bachelorprogram i japansk	25	30
BAHF-KIN	Bachelorprogram i kinesisk	20	20
BAHF-KJØNN	Bachelorprogram i kjønnsstudier	15	15
BAHF-RELV	Bachelorprogram i religionsvitenskap	30	27
BAHF-RET	Bachelorprogram i retorikk	15	15
BAHF-RUSS	Bachelorprogram i russisk	15	15
BAHF-SPLA	Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastudium	30	30
BAHF-SPRKV	Bachelorprogram i språkvitenskap	15	15
BAHF-TYS	Bachelorprogram i tysk	10	10
BA totalt		687	687
5-årig master			
MAHF-LÆFR	Lektorutdanning med master i fremmedspråk		
	- Lektorutdanning med master i engelsk, studieretning	18	22
		7	5

	<ul style="list-style-type: none"> - Lektorutdanning med master i fransk, studieretning - Lektorutdanning med master i tysk, studieretning 	7	5
MAHF-LÆHISRELV	Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap		
	<ul style="list-style-type: none"> - Lektorutdanning med master i historie, studieretning - Lektorutdanning med master i religionsvitenskap, studieretning 	6	20
		5	20
MAHF-LÆNO	Lektorutdanning med master i nordisk	28	28
5-årig totalt		71	100
Årsstudium			
ÅRHF-ENG	Årsstudium i engelsk	27	24
ÅRHF-FILO	Årsstudium i filosofi	15	15
ÅRHF-FRAN	Årsstudium i fransk	10	8
ÅRHF-HIS	Årsstudium i historie	40	40
ÅRHF-KJØNN	Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold	10	15
ÅRHF-KUN	Årsstudium i kunsthistorie	30	30
ÅRHF-NOR	Årsstudium i nordisk	35	35
ÅRHF-NORAN	Årsstudium i norsk som andrespråk	13	13
ÅRHF-RELV	Årsstudium i religionsvitenskap	20	20
ÅRHF-SPLA	Årsstudium i spansk språk og latinamerikastudier	10	10
ÅRHF-TYS	Årsstudium i tysk	8	8
År totalt		218	218
SO totalt		976	1005

Tabell 2: Masteropptak

Kode	Program	Ramme 2017/18	Ramme 2018/19
	Masterprogram i klassiske språk (nytt program)		
	<ul style="list-style-type: none"> - Gresk, studieretning - Latin, studieretning 		2
			2
MAHF-GRE	Masterprogram i gresk (legges ned)	2	-
MAHF-LAT	Masterprogram i latin (legges ned)	2	-

	Masterprogram i historie og kulturvitenskap (nytt program)	-	40
	- Historie, studieretning	-	8
	- Kulturvitenskap, studieretning		
MAHF-HIS	Masterprogram i historie (legges ned)	40	-
MAHF-KUVI	Masterprogram i kulturvitenskap	5	-
	Masterprogram i nordisk (nytt program)		
	- Nordisk språk og litteratur, studieretning	-	15
	- Norrøn filologi, studieretning	-	5
MAHF-NORD	Masterprogram i nordisk språk og litteratur (legges ned)	13	-
MAHF-NOFI	Masterprogram i norrøn filologi (legges ned)	5	-
MAHF-ARAB	Masterprogram i arabisk (legges ned)	4	-
MAHF-ARK	Masterprogram i arkeologi	15	15
MAHF-DIKUL	Masterprogram i digital kultur	10	10
MAHF-ENG	Masterprogram i engelsk	20	20
MAHF-FILO	Masterprogram i filosofi	15	15
MAHF-FRAN	Masterprogram i fransk	5	5
MAHF-ITAL	Masterprogram i italiensk	5	5
MAHF-KUN	Masterprogram i kunsthistorie	8	12
MAHF-LING	Masterprogram i allmenn lingvistikk	10	10
MAHF-LITT	Masterprogram i allmenn litteraturvitenskap	15	15
MAHF-RELV	Masterprogram i religionsvitenskap	10	10
MAHF-RUSS	Masterprogram i russisk	5	5
MAHF-SPLA	Masterprogram i spansk språk og latinamerikastudier	10	10
MAHF-TEAT	Masterprogram i teatervitenskap	5	5
MAHF-TYS	Masterprogram i tysk	5	5
VID-MAUENG	Erfaringsbasert master i undervisning med engelsk	17	0
VID-MAUNOR	Erfaringsbasert master i undervisning med norsk	17	0
MA totalt		243	214

Tabell 3: Andre lokale opptak

Kode	Program	Ramme 2017/18	Ramme 2018/19
NORUT	Norsk for flyktninger og innvandrere	80	80*
Totalt		80	80

*Plassene som er avsatt til flyktninger og innvandrere utgjør en mindre del av opptaksrammen til norskkurs som også tilbys til internasjonale studenter og ansatte.

Det juridiske fakultet

Samordna opptak	Program	Ramme	Ramme
		2017/18	2018/19
MAJUR	Integrert masterprogram i rettsvitenskap	380	380
Masteropptak			
MAJUR-2	Toårig masterprogram i rettsvitenskap	30	30
JURFA totalt		410	410

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Tabell 1: Samordna opptak

Kode	Program	Vedtatt ramme	Nye plasser	Ramme
		2017/18	2017/18	2018/19
Bachelor				
BAMN-BINF	Bachelorprogram i bioinformatikk	10		10
BAMN-BIO	Bachelorprogram i biologi	75		75
BAMN-DSIK	Bachelorprogram i datasikkerhet	30	5	35
BAMN-DTEK	Bachelorprogram i datateknologi	52	10	62
BAMN-DVIT	Bachelorprogram i datavitenskap	18	5	23
BAMN-PHYS	Bachelorprogram i fysikk	50		50
BAMN-GVGEOF	Bachelorprogram i geovitenskap, retning geofysikk	15		15
BAMN-GVGEO	Bachelorprogram i geovitenskap, retning geologi	65		65
BATF-IMØ	Bachelorprogram i informatikk-matematikk-økonomi	15		15
BAMN-KJEM	Bachelorprogram i kjemi	35		35
BAMN-MAT	Bachelorprogram i matematikk	10		10
BAMN-MATEK	Bachelorprogram i matematikk for industri og teknologi	15		15
BAMN-GEOF	Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi	20		20

BATF-MMIRE	Bachelorprogram i miljø- og ressursfag, naturvitenskapelig	15		15
BATF-SMIRE	Bachelorprogram i miljø- og ressursfag, samfunnsvitenskapelig	9		9
BAMN-MOL	Bachelorprogram i molekylærbiologi	40		40
BAMN-NANO	Bachelorprogram i nanoteknologi	20		20
BAMN-PTEK	Bachelorprogram i petroleum- og prosessteknologi	30		30
BAMN-STATS	Bachelorprogram i statistikk	10		10
BA totalt		534		554
5-årig master				
MAMN-LÆRE	Lektorprogram i naturvitenskap og matematikk	35		35
MAMN-AKTUA	Integrert master i aktuarfag	10		10
MAMN-FISK	Profesjonsstudium i fiskehelse	25		25
MAMN-HAVSJ	Integrert masterprogram i havbruk og sjømat (sivilingeniør)	20		20
5MAMN-ENER	Integrert masterprogram i energi (sivilingeniør)	15		15
5MAMN-HTEK	Integrert master i havteknologi (sivilingeniør)	15	4	19
5MAMN-MTEK	Integrert master i medisinsk teknologi (sivilingeniør)	15	4	19
5-årig totalt		135		143
Årsstudium				
ÅRMN	Årsstudium i naturvitenskapelige fag	75		75
SO totalt		744		772

Tabell 2: Masteropptak

Institutt	Ramme 2017/18	Ramme 2018/19
Institutt for biologi	55	55
Geofysisk institutt	17	17
Institutt fysikk og teknologi	67	67
Institutt for geovitenskap	53	53
Institutt for informatikk	35	35

Kjemisk institutt	35	35
Matematisk institutt	30	30
Molekylærbiologisk institutt	22	22
MA totalt	314	314

Det medisinske fakultet

Tabell 1: Samordna opptak

Kode	Program	Vedtatt	Justert	Nye
		Ramme	ramme	rammer
		2017/18	2017/18	2018/19
Bachelor				
BAMD-NUHUM	Bachelorprogram i human ernæring	34		34
BAOD-TANNP	Bachelorprogram i tannpleie	32		32
BA totalt		66		66
5-årig master				
MAOD-ODONT	Integrert mastergrad i odontologi	48		48
MATF-FARM	Integrert masterprogram i farmasi	24		24*
5-årig totalt		72		92
Profesjonsstudium				
PRMEDISIN	Medisinstudiet	165		165
SO totalt		303		323*

* Det er søkt om 20 nye studieplasser over statsbudsjettet, ved tilslag endres rammen fra 24 til 44 plasser.

Tabell 2: Masteropptak

Kode	Program	Ramme	Ramme
		2017/18	2018/19
MAMD-GLOB	Master's Programme in Global Health	25	25
MAMD-HELSE	Masterprogram i helsevitenskap	35	35

MAMD-MANT*	Klinisk masterstudium for fysioterapeuter i manuellterapi (MFMT)	0	24*
MAMD-MEDBI	Masterprogram i biomedisin	20	20
MAMD-NUCLI	Masterprogram i klinisk ernæring	20	20
MAMD-NUHUM	Masterprogram i ernæring - Human ernæring	10	10
MA totalt		110	134

* MAMD-MANT har finansiering på 24 studenter. Ettersom dette programmet har opptak bare annethvert år, vil totalsummen av plasser for masterprogrammene variere tilsvarende.

MED har også ansvar for følgende programmer utenfor ordinære opptaksrammer:

- MATF-HEVID Erfaringsbasert master i helseledelse, kvalitetsforbedring og helseøkonomi. Modulbasert opptak, 100% eksterntfinansiert.
- KVODONT Kvalifiseringsprogrammet for tannleger med utd utenfor EU/EØS-området
- SPES-ODO Spesialistutdanning i odontologi. Disse programmene forvaltes etter avtale med Helsedirektoratet og opptak varierer etter kapasitet ved fagseksjonene ved Institutt for klinisk odontologi.

Det psykologiske fakultet

Tabell 1: Samordna opptak

Kode	Program	Ramme	Ramme
		2017/18	2018/19
Bachelor			
BAPS-PED	Bachelorprogram i pedagogikk	40	40
BAPS- AOP	Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	60	60
BAPS-PSYK	Bachelorprogram i generell psykologi	60	60
BAPS-SPED	Bachelorprogram i spesialpedagogikk	23	23
BA totalt		183	183
Årsstudium			
ÅR-PS	Årsstudium i psykologi	225	225
ÅR-PED	Årsstudium i pedagogikk	40	40
År totalt		265	265
5-årig master			
PRPSYK	Profesjonsstudiet i psykologi	87	87

SO totalt		535	535

Tabell 2: Masteropptak

Kode	Program	Ramme 2017/18	Ramme 2018/19
MAPS-PSYK	Master i psykologi	40	40
MAPS- LOGO6	Master i helsefag - Logopedi	22	22
MAPS- BARN	Master i barnevern	25	25
MAPS- HEFR	Master i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	20	20
MAPS- GLODE	Master i Global Development Theory and Practice	20	20
MAPS-PED	Master i pedagogikk*	20	0
MAPS-PEDIK	Master i pedagogikk med IKT*	0	20
MA totalt		147	147

* Masteropptakene i pedagogikk er campusbasert og har opptak hvert andre år. Det tas opp 20 studenter på studieprogrammet hver gang det starter. Neste opptak er i 2019. Masterprogrammet i Pedagogikk med IKT har også opptak hvert andre år, og tar opp 20 studenter ved hvert opptak. Neste opptak er i 2018.

Tabell 3: Praktisk-pedagogisk utdanning

Kode	Program	Ramme 2017/18	Ramme 2018/19
PRAPED	PPU heltid	255	255
PRAPED	PPU deltid	35	35
PPU totalt		290	290

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Tabell 1: Samordna opptak

Kode	Program	Vedtatt Ramme	Nye plasser	Ramme
		2017/18	2017/18	2018/19
BASV-AORG	Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	86		89

BASV-EUR	Bachelorprogram i europastudier	30		28
BASV-GEOG	Bachelorprogram i geografi	56		35
BASV-IKT	Bachelorprogram i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	20		24
BASV-INFO	Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	55	10	65
BASV-JOU	Bachelorprogram i journalistikk	22		22
BASV-KOGNI	Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	22		25
BASV-MEVI	Bachelorprogram i medievitenskap	67		50
BASV-MIX	Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign	20	5	25
BASV-POLØK	Bachelorprogram i politisk økonomi	20		27
BASV-SANT	Bachelorprogram i sosialantropologi	81		86
BASV-SAPO	Bachelorprogram i sammenliknende politikk	95		105
BASV-SOS	Bachelorprogram i sosiologi	88		100
BASV-SØK	Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	99		95
BASV-TVP	Bachelorprogram i TV-produksjon	22		22
BA totalt		783		798
5-årig master		22		22
PROF-SØK	Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi	22		22
Årsstudium				
ÅRSV-AORG	Årsstudium i administrasjon og organisasjonsvitenskap	22		21
ÅRSV-GEOG	Årsstudium i geografi	22		20
ÅRSV-INFO	Årsstudium i informasjonsvitenskap	10		15
ÅRSV-MEVI	Årsstudium i medievitenskap	21		21
ÅRSV-SANT	Årsstudium i sosialantropologi	22		21
ÅRSV-SAPO	Årsstudium i sammenliknende politikk	22		21
ÅRSV-SOS	Årsstudium i sosiologi	21		21
ÅRSV-SØK	Årsstudium i samfunnsøkonomi	21		21
ÅRSV totalt		161		161
SO totalt		966		981

Tabell 2: Masteropptak

Kode	Program	Ramme	Ramme
------	---------	-------	-------

		2017/18	2018/19
MASV-AORG	Masterprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	23	24
MASV-GEOG	Masterprogram i geografi	23	20
MASV-INFO	Masterprogram i informasjonsvitenskap	20	20
MASV-JOU	Masterprogram i undersøkende journalistikk	12	12
MASV-MAN	Masterprogram i manusutvikling for serier	12	12
MASV-MEHA	Master's Programme in Development Geography	10	10
MASV-MEVI	Masterprogram i medievitenskap	23	23
MASV-PUBAD	Master's Programme in Public Administration	14	15
MASV-MIX	Masterprogram i avansert medie- og interaksjonsdesign	12	12
MASV-SANT	Masterprogram i sosialantropologi	21	21
MASV-SAPO	Masterprogram i sammenliknende politikk	25	30
MASV-SOS	Masterprogram i sosiologi	22	21
MASV-SYSDY	Masterprogram i Systemdynamikk (Modellbasert samfunnsplanlegging)	23	25
MASV-SØK	Masterprogram i samfunnsøkonomi	30	25
MA totalt		270	270

Fakultet for kunst, musikk og design

Tabell 1: Samordna opptak

Kode	Program	Ramme	Ramme
		2017/18	2018/19
BAHF-MVK*	Bachelorprogram i musikkvitenskap	12	12
MAHF-INMUT*	Femårig integrert masterprogram i musikkterapi	14	14
SO totalt		26	26

* Flyttet fra Det humanistiske fakultet

Tabell 2: Masteropptak

Kode	Program	Ramme	Ramme
		2017/18	2018/19

MAHF-MUUT	Masterprogram i utøvende musikk eller komposisjon	12	12
MADESIGN	Masterprogram i design	28	28
MAKUNST	Masterprogram i kunst	29	29
KURATOR*	Masterprogram i kuratorpraksis	10	0
MA totalt		79	69

*Opptak annethvert år. Neste 2019/2020.

Tabell 3: Andre lokale opptak

Kode	Program	Ramme	Ramme
		2017/18	2018/19
Bachelor			
BAHF-MUS*	Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon	25	25
BAKUNST	Bachelorprogram i kunst	45	45
BAROM	Bachelorprogram i design	(35)	(35)
BAVISKOM	- Møbel-/romdesign, interiørarkitektur - Visuell kommunikasjon	13 22	13 22
Bachelor totalt		115	115
PPU			
PPU-KUD	Praktisk-pedagogisk utdanning for kunstnere og designere	17	17
PPU-MUS*	Praktisk-pedagogisk utdanning i utøvende musikk	14	14
PPU totalt		31	31

*Flyttet fra Det humanistiske fakultet

Ephorte: 2017/8399

**Sak 66/17 Retningslinjer for sanksjoner ved forsinket
sensur**

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

ephorte: 2017/8399

Bakgrunn

Utdanningsutvalget behandlet i møte sak 56/17- forsinkelser i sensur. Bakgrunnen for saken var at det i flere omganger har kommet klager fra studenter om forsinkelser i sensur. Universitets- og høyskoleloven (UHL) har en hovedregel om tre ukers frist fra eksamen. Det er iverksatt tiltak for å redusere omfanget av forsinkelser, men det er fremdeles betydelige forsinkelser i sensurering ved flere av fakultetene.

Da Utdanningsutvalget behandlet saken i møte 29. september, ble følgende vedtatt:

- a: Fakultetene bes sette i verk umiddelbare tiltak for å hindre brudd på sensurfristene.
- b. Det skal rapporteres om status i dette arbeidet i god tid før hovedperioden for eksamen starter høsten 2017.
- c. Universitetsstyret bes om å innføre en ordning med dagbøter for forsinket sensur.

Det ble bedt om at det ble utarbeidet retningslinjer for bøter for forsinket sensur. Denne saken er en oppfølging av dette.

Saken har vært diskutert med dekanene, som ikke hadde innvendinger mot at bøter for forsinket sensur blir innført. Dekanene var av den oppfatning at det hadde vært å foretrekke å ikke bruke sanksjoner. Men forsinket sensur er lovbrudd og kan ikke aksepteres, og de mente derfor at tiltak må innføres.

Retningslinjer for ordningen

Ved utformingen av retningslinjer for ordningen ved UiB, har vi først og fremst tatt utgangspunkt i de bestemmelsene som gjelder ved NTNU og UiT. Nedenfor gjør vi nærmere rede for disse.

Ved NTNU og UiT gjelder reglene for skoleeksamen, og bøkene blir gitt i de tilfellene fristen er overskredet med en uke. Den ekstra uken er til postgang, administrativ behandling mv. NTNU og UiT sine bøter er på kr. 1000,- per rammet student per eksamen. Som følge av fusjonene på NTNU er ordningen ikke i bruk i år, men man regner med at ordningen vil bli tatt i bruk igjen.

Ved NMBU blir det gitt bot fra første dag fristen er overskredet. Ordningen ved NMBU er nettopp vurdert på ny, og det blir fremover lagt opp til at størrelsen på boten skal være kr. 20 per student for hver arbeidsdag sensuren er forsinket.

Hovedregelen i UHL § 3-9 (4) er at fristen er tre uker. Bestemmelsen lister opp tre situasjoner der det kan gis utsatt sensurfrist. For det første kan det gis unntak for enkeltksamener. Forarbeidene og juridisk litteratur presiserer at slike unntak kun kan gis i enkeltstående og uforutsette krisesituasjoner (NOU 1993:24 s. 186). Videre kan det gis unntak for fristen i midlertidig forskrift i tilfeller der det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensur på tre uker. Det tredje alternativet er at det i forskrifts form gis lengre sensurfrist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider. For øvrig følger hovedregelen for beregning av frister Lov om domstolene §148 og § 149, hvor det går fram at dersom fristen utløper på en helgedag, helligdag eller offentlig fridag, forlenges fristen til nærmeste virkedag.

Både ved NTNU og UiT kan det søkes om dispensasjon for enkeltksamener før sensurfristens utløp. Ved begge institusjonene behandles sakene på fullmakt.

Ved NTNU ligger det til utdanningsdirektøren å behandle søknader om utsatt frist til enkeltksamener, ved sykdom og andre tvingende grunner. Hva som regnes som «tvingende grunner» er ikke spesifisert, men det blir opplyst at mangel på sensorer, deltakelse på konferanser, mange kandidater mv. *ikke* regnes som tvingende grunner. Dersom det er utfordringer som det kan planlegges for, innvilges det ikke utsettelse. Tallet på denne typen søknader har de siste årene vært lavt.

Forsinkelser blir beregnet i etterkant, for ett år om gangen og på bakgrunn av rapporter generert i FS. Fakultetene vil få oppskrifter på generering av den aktuelle rapporten i FS. Når rapporten er hentet ut, gjennomgås disse og korrigeres for eventuelle feil, innvilgede utsettelser og helligdager. Dette danner grunnlaget for bøtene, som får virkning i form av trekk i utbetalingen til fakultetet for det påfølgende året.

Ved NTNU gis det bøter for ordinære skoleksamener, og ikke ved klagesensur. Ved UiT gjelder ordningen for ordinær sensur og klagesensur, men ikke for utsatt prøve. I vedlagt forslag til reglement foreslår vi at UiB innfører bøter ved forsinkelser på skoleksamener og utsatt prøve. Det legges ikke opp til bøtelegging på klagesensur.

De midlene som blir trukket inn ved NTNU, går inn igjen i institusjonens samlede budsjett og er ikke øremerket bestemte aktiviteter. Ved UiT lyses midlene ut til studiekvalitetsfremmende tiltak som fakultetene søker om. Søknadene behandles i LMU.

På bakgrunn av ovenstående foreslår vi følgende retningslinjer for sanksjoner ved forsinket sensur:

- 1) Det innføres bøter på ordinær sensur og utsatt prøve på skoleeksamen. Størrelsen på bøtene er kr 1000,- per rammet student på den enkelte eksamen. Dersom sensuren er forsinket med mer enn en dag, er boten på kr. 50,- per arbeidsdag per student, fra og med dag 2. Bøter blir utstedt fra og med første dag etter at sensuren skulle ha vært publisert.
- 2) Studieadministrativ avdeling avgjør søknader om forlenget sensurfrist ved tvingende grunner. Søknadene må sendes inn slik at de kan behandles før sensuren faller.
- 3) Forsinkelser i sensur blir beregnet en gang i året. Bøtene får virkning fra det påfølgende studieåret.
- 4) Inndradde midler skal brukes til studentrettede tiltak. Midlene disponeres i samarbeid mellom LMU og UU.
- 5) Forsinkelser i sensur skal gjøres kjent for studentene, sammen med opplysning om ny dato for sensur.
- 6) Ordningen trer i kraft fra 01.01.2018.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget ber universitetsstyret om å vedta vedlagte forslag til retningslinjer for sanksjoner ved forsinket sensur.

**Sak 67/17 Innføring av flere økter ved avvikling av
skoleeksamen**

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

Ephorte:2017/13903

Bakgrunn

Universitetet i Bergen (UiB) er pålagt av KD å effektivisere arealbruken. Det arbeides nå med å heldigitalisere arbeidsprosessene knyttet til eksamensadministrasjon. Omleggingen til digital eksamen har ført til behov for anskaffelse av et stabilt eksamenslokale som der kvalitet, sikkerhet, stabil drift og brukerstøtte er godt ivaretatt. UiB har derfor inngått en langsiktig leieavtale om eksamenslokaler i Solheimsgaten 18 til dette formålet. Lokalene er nye, og gir svært gode fasiliteter for gjennomføring av digital skoleeksamen.

Våren 2017 innførte UiB et nytt eksamensplanleggingsverktøy (TP) samt utarbeidet nye rutiner og retningslinjer for planleggingen. Innføringen av TP har muliggjort en mer effektiv eksamensplanlegging, og gitt bedre oversikt over utnyttelsesgraden i eksamenslokalene våre.

Systemet viser at eksamenslokalene i Solheimsgaten har altfor lav utnyttelsesgrad i forhold til den kvaliteten og sikkerheten det gir å gjennomføre eksamen i dette lokalet. Disse kvalitetene sett i sammenheng med de betydelige leiekostnadene lokalet pådrar UiB, gjør at den lave utnyttelsesgraden ikke kan forsvares.

På bakgrunn av dette ønsker vi nå å innføre flere eksamensøkter per dag for kortere eksamener, og å kunne benytte tiden mellom kl. 09.00 og 20.00 samt lørdager til avvikling av skoleeksamen i lokalet i Solheimsgaten 18. Forslaget skal legges fram for de tillitsvalgte i Forhandlingsutvalget og det som gjelder arbeidstid og kompensasjon for de ansatte skal håndteres korrekt i henhold til gjeldende regelverk før det iverksettes.

Eksamensavviklingen ved UiB

For høsten 2017 har 20% av UiBs skoleeksamener en varighet på under 3 timer mens 75% har en varighet på 4 timer eller mindre. Det betyr i praksis at eksamenslokalene vi leier står helt tomme eksempelvis fra kl. 11.00, 12.00 eller 13.00 på dager med kun korte eksamener. Ved å innføre muligheten for å avvikle skoleeksamener i flere økter i løpet av dagen samt innføre muligheten for eksamen på lørdager, vil vi klare å få avviklet eksamen med mindre ressurser, mer effektivitet og med mindre kostnader totalt enn det dagens modell gir mulighet til.

Fordelene med dette er flere. Studentene får kjente eksamenslokaler som er tilpasset den digitaliserte hverdagen (kvalitet), det gir bedre utnyttelse av areal (økonomi), det gir større fleksibilitet i eksamensavviklingen (administrasjon/økonomi), og det gir også større fleksibilitet i eksamensplanleggingen.

I 2016 inngikk UiB en leieavtale om dedikerte eksamenslokaler over tre etasjer i Solheimsgaten 18. Disse erstatter eksterne lokaler som UiB har benyttet i stor utstrekning frem til og med våren 2017. Dette henger sammen med nødvendigheten av å ha et fullt operativt eksamenslokale for digitalisert eksamensdrift.

Det er tradisjonelt også benyttet lesesaler til eksamensavvikling, men dersom det innføres flere eksamensøkter så vil behovet for disse også bli minimalt. Idrettshaller og lesesaler er også tunge å drifte i eksamensøyemed da disse må rigges med møblering og strøm for hver eksamen. Eksamensavviklingen kommer også i konflikt med studentenes bruk av idrettshallene og lesesalene i eksamensperioden.

Lokalene i Solheimsgaten 18 er innrettet til digital eksamensdrift med strøm til hver student, sikkert trådløst nett samt nødvendige, tidsriktige og effektive administrative fasiliteter og arealløsninger. Lokalene er spesialutformet til denne virksomheten og studentene foretrekker å ha eksamen her. Derfor ønsker vi å utnytte lokalene bedre enn i dag. Det er i dag totalt 320 eksamensplasser fordelt over tre etasjer.

Ønsket avviklingsmodell

I dag begynner i praksis alle skoleeksamener på UiB kl 09.00 uavhengig av varigheten på eksamen. Det betyr som nevnt at det f.eks. finnes totimers eksamener som er ferdig kl 11.00 (kl 12.00 ved maksimal tilleggstid). Dersom vi tar hensyn til maksimal tilleggstid ved korte eksamener (en halv time utvidet tid + en halv time hviletid), vil en firetimers eksamen som starter kl 09.00 være ferdig kl 14.00. Da vil vi kunne starte en ny økt kl 15.00.

I utgangspunktet ønskes maks to økter; én med start kl 09.00 og én med start kl 15.00, men det kan være hensiktsmessig også å starte økt nummer to f.eks. kl 13.00 dersom det først på dagen kun er totimers eksamener kl 09.00 – 11.00. Heller enn å vente til kl 15.00 bør det da være mulig å starte økten kl 13.00. Ved å benytte to økter på samme eksamensdag, vil vi på det meste ha eksamensavvikling fra kl 09.00 til kl 19.00 (kl. 20.00 dersom kandidater er innvilget tilleggstid).

Lengre eksamener (mer enn fire timers varighet) ønskes avviklet kun i første økt for å unngå sene kvelder. Det ønskes mulighet for at kortere eksamener (4 timers varighet eller mindre) kan avvikles i to økter, avhengig av romkapasitet og kollisjonsmatriser. Kollisjonsmatrisene vil sørge for at kandidatene ikke får flere skoleeksamener på samme dag i sitt anbefalte studieløp.

Det er mange faktorer som spiller inn i planleggingen, så det er vanskelig å anslå volumet på doble økter.

Det kan nevnes at det i dag finnes åttetimers eksamener ved UiB som er ferdig kl 17.00 (kl 19.00 ved maksimal tilleggstid).

Ved NTNU og UiO har de over flere semestre hatt gode erfaringer med eksamen med flere økter. NTNU har også avviklet eksamen på lørdager gjennom mange år, og har gode erfaringer med det.

vedtak:

Utdanningsutvalget stiller seg positiv til at Studieadministrativ avdeling kan planlegge med flere økter for eksamensavvikling av skoleeksamen per dag. Skoleeksamen avholdes i tidsrommet kl 09.00 – 20.00 (inkl. maksimal tilleggstid). Eksamen kan også avholdes på lørdager. Dette skal gjelde fra og med 1. januar 2018.

Ephorte:2017/13849

**Sak 68/17 Studiemobilitet og frafall på lavere grad i
norsk høyere utdanning – rapport fra
Ideas2Evidence**

Drøftingssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Utdanningsutvalget
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 16. november 2017

Ephorte:2017/13849

Bakgrunn

Universitetet i Bergen og de øvrige BOTT-universitetene (Universitetene i Bergen, Oslo, Trondheim og Tromsø) har over lengre tid sett behovet for mer kunnskap om sektorfravall og studentmobilitet mellom institusjonene i universitets- og høyskolesektoren. Innføringen av ny kandidatindikator som del av det reviderte finansieringssystemet for høyere utdanning 1. januar 2017, har gjort kunnskapsbehovet enda tydeligere. Finansieringen av indikatoren utgjør ca. 20 prosent av den resultatbaserte finansieringen som fordeles etter studiepoengproduksjon, internasjonalisering og kandidatproduksjon. Uttelling for avlagt grad går til institusjonen som tildeler graden, selv om kandidaten har tatt større eller mindre deler av utdanningen som inngår i graden ved andre institusjoner. Som resultat av politisk satsing er det høyere utdanningssystemet i Norge svært fleksibelt i internasjonal sammenheng, studentenes har mulighet til å bytte studieprogram eller institusjon, og å kunne overføre studiepoeng opptjent på ett studieprogram til et annet. Større nasjonalt tilbud og økt fleksibilitet kan ha positiv effekt på sektorfravall, men er ikke kompatibelt med målsetningen om høyere gjennomføring og lavere institusjonsfravall. På bakgrunn av dette har UiB tatt initiativ til å få på plass en rapport om studentflyt og sektorfravall i høyere utdanning.

Definisjoner:

- *Institusjonsfravall:* Studenter som ikke lenger studerer ved en institusjon/faller fra en institusjon defineres som institusjonsfrafalte. Disse er ved telletidspunktet hverken semesterregistrerte eller i permisjon ved den gitte institusjonen. De har heller ikke oppnådd en grad her. Institusjonsfravall impliserer ikke nødvendigvis sektorfravall.
- *Sektorfravall:* Studenter som ikke er semesterregistrert ved telletidspunktet, og som i tillegg hverken er i permisjon eller har oppnådd graden ved noen som helst institusjon defineres som sektorfrafalte. Disse er også institusjonsfrafalte.

Analyser ved UiB har vist at års- og bachelorstudier har høyest institusjonsfravall. Tallene har også vist at det er mange med grei studiepoengproduksjon som har falt fra UiB, og at de aller fleste har falt fra etter første studieår. Dette kan ha sammenheng med bytte av institusjon, og ikke sektorfravall, ettersom Samordna Opptak foregår på sommeren og dermed før tredje semester.

Rapport fra ideas2evidence

Analyseselskapet ideas2evidence ble gitt i oppdrag å utarbeide en rapport som gir innsikt i, og kunnskap om, graden av påvirkning studenters fravall fra den enkelte institusjon har på fravall fra sektoren, eller om frafallet primært kan forklares ved at studentene har mobilitet mellom institusjonene.

Analysene er i hovedsak gjennomført på to ulike nivåer: analyser på tvers av alle høyere utdanningsinstitusjoner, uavhengig av hvilke utdanningsinstitusjoner studentene har vært tilknyttet, samt et sett av mer spesifikke analyser gjort med utgangspunkt i BOTT-universitetene. Det er tatt utgangspunkt i studentene som startet på et bachelorprogram høst 2010. I analysedelen som omhandler årsstudium er dataene også for 2010-kullet. I begge tilfeller er data analysert frem til 2015.

Resultater/Konklusjon

I rapporten fra ideas2evidence fra 27.september 2017 rapporteres følgende hovedfunn:

- Institusjonsfrafallet for hele den høyere utdanningssektoren er 17,7 prosent. Frafallet oppstår stort sett i løpet av det første studieåret. Etter to semestre har rundt 70% av institusjonsfrafallet blitt gjennomført.
- Sektorfrafallet for hele den høyere utdanningssektoren er 23,8 prosent. Ved BOTT-universitetene er tallet lavere, og ved UiB er det på 17,7%.
- BOTT-universitetene har samlet sett et høyere institusjonsfrafall (26,2 prosent) enn sektoren for øvrig. Det er også færre som oppnår grad (58,6 prosent). Andelen som faller ut av sektoren er imidlertid *lavere* (21,7 prosent).
- 63,6 prosent av studentene som startet på et 3-årig bachelorprogram høsten 2010 oppnådde bachelorgrad i perioden 2010-2015. 63,2 prosent av studentene som startet sin utdanning ved Universitetet i Bergen oppnådde bachelorgrad, enten ved UiB eller ved en annen utdanningsinstitusjon. Gradsopptakelsesandelen til UiB er høyere enn hos de andre BOTT-universitetene.
- Andelen studenter som oppnår grad ved sitt opprinnelige lærested er 48% for BOTT-universitetene, mens den er 52,3% ved UiB. Av de 47,7% som ikke oppnår grad ved UiB, er 21% studenter som ikke bytter institusjon underveis i studieløpet. 12,3% ender opp som sektorfrafall direkte fra UiB, mens 8,7% fortsatt er registrert som studenter ved siste måletidspunkt. Gjennomsnittlig antall oppnådde studiepoeng på sistnevnte er 171, noe som tilsier at de fleste studentene ikke er langt unna fullført bachelorgrad.
- Studentflyten mellom institusjonstyper varierer; Det er langt vanligere at en student som starter på universitetsstudier melder overgang til høyskole enn omvendt. Det samlede institusjonsfrafallet fra UiB var på 26,7 prosent, der 69 prosent av frafallet skyldes overgang til høyskolesektoren.
- Studenter som bytter institusjon, og senere oppnår grad ved sin nye utdanningsinstitusjon, har i snitt avlagt 38 studiepoeng ved sitt opprinnelige lærested, og 143 studiepoeng ved sitt nye lærested.
- De som faller ut av sektoren fra UiB har avlagt flere studiepoeng hos oss, i snitt 57, enn gjennomsnittet for BOTT-institusjonene (50). 57 studiepoeng er tett opp mot ett års fulltidsstudium.
- Totalt 8700 studenter startet et årsstudium høsten 2010. I løpet av semestrene i analysen oppnådde 15,5% av disse bachelorgrad ved sitt opprinnelige lærested, og 15,2% ved et annet lærested. Her skilte UiB seg tydelig fra de øvrige BOTT-institusjonene; Nesten en fjerdedel oppnådde bachelorgrad ved UiB, og ytterligere 15,4% ved et annet lærested.

Forslag til tiltak og videre oppfølging

Selv om frafallstallene for UiB er bedre enn for sektoren samlet, må rekrutteringsarbeidet og studietilbudet opprettholdes på høyt nivå. God kommunikasjon med potensielle studenter er avgjørende for at de skal kunne ta utdanningsvalg som svarer til forventningene. Det bør vurderes om inngangen til bachelorprogrammene kan bli bredere, slik at årsstudenter har flere muligheter til å velge løp etter endt årsstudium. Innen 2019 skal alle studenter ha tilbud om en mentor, som kan gi veiledning på det faglige, videre utdanningsplaner, men også støtte opp om det sosiale. Tiltak for å sikre studenters suksess i høyere utdanning har høy prioritet. Det samme gjelder videre arbeid for å sikre muligheten til praksis for alle studenter. Langtidsstudenter som har oppnådd en betydelig mengde studiepoeng må settes fokus på. Disse tiltakene vil være viktige for å øke sannsynligheten for at studenter fullfører en grad. Det

blir også viktig å få kunnskap om hva som var intensjonen med studiene for studenter som faller ut av sektoren etter å ha avlagt betydelig med studiepoeng ved UiB.

Saken legges med dette fram for Utdanningsutvalget til drøfting, med sikte på å konkretisere tiltak for videre oppfølging.

Sak 69/17 **UiBs oppfølging av Meld. St. 16 *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* og UiBs handlingsplan *Kvalitet i utdanning*.
Prioritering av fellestiltak**

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Utdanningsutvalget
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 16. november 2017

Ephorte:2016/2876

Bakgrunn

Som en oppfølging av Meld. St. 16 ble det våren 2017 utarbeidet en handlingsplan for kvalitet i utdanning ved UiB. *Handlingsplan 2017– 2022. Kvalitet i utdanning* ble behandlet i UU 24. mai og vedtatt i U-styret 1. juni i år (Sak 59/17).

Stortingsmeldingen og handlingsplanen henger nøye sammen med kvalitetsforskriften fra KD (2016) og studietilsynsforskriften fra NOKUT (februar 2017).

Prioritering

Hvilke initiativ for å fremme utdanningskvalitet vil det være nyttig at alle fakultetene jobber samtidig med det kommende året?

Dette spørsmålet ble drøftet på UU-seminar på Solstrand 18.-19. september, og det kom opp en del prioriteringsforslag fra gruppene. De blir gjengitt nedenfor.

Hensikten med denne saken er å fortsette UUs påbegynte prioriteringsarbeid for 2018 med tanke på hensiktsmessige felles tiltak, rammer og arbeidsformer for fakultetenes arbeid med oppfølging av handlingsplanen. Prioriteringsarbeidet er viktig av flere grunner:

- UU skal gi råd til U-styret om felles prioriteringer for hele institusjonen.
- Fellestiltak kan gi synergieffekter med drahjelp til fakultetenes arbeid.
- Fakultetene blir framover bedt om å rapportere i utdanningsplanene om sin oppfølging av handlingsplanen.

Aktuelle spørsmål:

- Hvilke tiltak bør være fellestiltak, og hvilke bør det jobbes med innenfor rammene til det enkelte fakultet?
- Hvordan kan arbeidet og samarbeidet organiseres og tilrettelegges?
- Hvordan kan vi bruke våre rapporteringsrutiner til å utveksle erfaringer og fremdrift mellom fakultetene og med sikte på en første rapportering i utdanningsplanen 2019?
- Skal handlingsplanen behandles i UU ved starten av hvert år blant annet for å periodiseres og revideres?

Gitte prioriteringsrammer og betingelser

Det finnes noe kvalitetsarbeid der det nasjonalt er satt frister for iverksetting av tiltak. Ett eksempel er standarder og kriterier for kvalitet i studieprogrammene der studietilsynsforskriften i § 6-2 (3) sier at «Akkrediterte studietilbud skal oppfylle kravene til akkreditering i kapittel 2 innen 31. desember 2018.» (understrekingen er gjort i dette saksdokumentet).

Merittering av fremragende undervisning er et annet eksempel. Stortingsmeldingen krever at universitetene og høyskolene utvikler pedagogiske meritteringssystemer for å stimulere til økt undervisningsinnsats og for å belønne viktig utviklingsarbeid. Det opereres med et

toårsperspektiv fra juni 2017. UiB har i UU-sak 16/17 mer spesifikt vedtatt at «UiB fra 2018 piloterer meritteringsordninger for undervisning ved alle fakulteter med mål om å utvikle en felles meritteringsordning for UiB. Disse skal evalueres etter tre år med sikte på etablering av én felles UiB-modell for merittering av undervisning fra våren 2021.

Hovedpunkter i gjennomgangen på UU-seminaret 18. september:

Stortingsmeldingen opererer med følgende innsatsområder:

- En god studietid
- Utdanning som gir god læring
- Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse
- Styring for utdanningskvalitet

Disse områdene korresponderer godt med innholdet i de fire innsatsområdene i UiBs handlingsplan. Inndelingen og overskriftene er imidlertid noe ulike og tiltakene er for en del overgripende.

Handlingsplanen har følgende innsatsområder og delmål:

A: UiBs studieprogram skal ha høy kvalitet, være relevante og forskningsbaserte, (4 delmål):

- Helhetlige studieprogram
- Digitalisering for læring
- Forskningsbasert innhold og undervisningsmetode
- Samarbeid med arbeidsliv

B: Studenter og ansatte som aktive og likeverdige deltakere i læringsfellesskap (3 delmål):

- Innflytelse og ansvar hos studentene
- Forskningsbasert undervisningspraksis
- Kollegialitet blant undervisere, administrativt tilsatte og studenter (faglig-sosial integrering)

C: Utdanningsledelse, 3 delmål, sammenfattet som:

- Kreve dokumentasjon og opplæring
- Gi tilbud om opplæring og erfaringsutveksling
- Insentiver

D: Gode system og infrastruktur, 2 delmål sammenfattet som:

- Digital og pedagogisk støtte i systemer
- Fysiske og psykososiale rammer som fremmer læring

I kapitlet *En god studietid* fremhever stortingsmeldingen et godt og inkluderende læringsmiljø, gode levekår og trivsel som viktige faktorer for at studentene skal lykkes med studiene. En god studietid er slik en forutsetning for det området som står i det neste kapitlet i meldingen *Utdanning som gir god læring*. Meldingen understreker her viktigheten av

helhetlige og sammenhengende studieprogram, og at integrering av praksis, internasjonalisering og samarbeid med arbeidslivet og samfunnslivet må tilpasses det enkelte studieprogram. Regjeringen forventer en satsing på internasjonalisering, og på en tallmessig økning både når det gjelder inn- og utvekslende studenter. Alt dette er på ulike måter til sammen dekket inn i UiBs handlingsplan.

Punktet *Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse* henger nøye sammen med satsing på både utdanningsledelse og på utvikling av undervisningsfaglig kompetanse.

I handlingsplanen er det angitt tidsrom for når de ulike tiltakene skal gjennomføres. En del av disse skal etter planen gjennomføres i 2018 (noen endog i 2017) og noen få senere i perioden 2017-2022.

For resten av tiltakene i handlingsplanen står det at de skal foregå gjennom «Hele perioden». Disse omfatter dels tiltak som allerede er i gang ved UiB og som skal videreføres/ videreutvikles, dels nye tiltak som krever prosesser og arbeid over tid, og dels tiltak som skal skje årlig. I vedlegg 2 er tiltakene for 2017/2018 samlet i en tabell og tiltakene som gjelder «Hele perioden» i en annen tabell, mens de øvrige tiltakene er fjernet. Dette er gjort for oversiktens skyld, og for å lette en prioritering og eventuell rullering/revidering.

Innspill fra UU-seminaret til prioritering av tiltak og områder for felles arbeid ved fakultetene

Listen nedenfor inneholder forslag til kvalitetstiltak som fra seminaret så på som nyttig at fakultetene kunne jobbe med samtidig det kommende året (referanser både til UiBs handlingsplan og til stortingsmeldingen):

Tiltak	Ref. til handl.plan	Referanse til Meld. St. 16
Studenters suksess i høyere utdanning - Faglig-sosialt fokus	B, delmål 3	<i>En god studietid</i>
Studentaktiv læring gjennom MittUiB,	A, delmål 2	<i>Utdanning som gir god læring</i>
Pilotere obligatorisk utveksling,	A, delmål 1	<i>Utdanning som gir god læring</i>
Tilrettelegge minst ett «pilotrom» ved hvert fakultet med sikte på å sikre optimal tilrettelegging for læring med aktive studenter i sentrum.	D, delmål 2	<i>En god studietid /Utdanning som gir god læring</i>
Legge til rette for at underviserne kan møte hverandre og dele sine erfaringer på lokale og sentrale møteplasser som en del av det systematiske kvalitetsarbeidet, blant annet gjennom å lage en ressursportal for samling av ressurser og gode eksempler	B, delmål 2 og 3 D, delmål 1	<i>Utdanning som gir god læring / Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse</i>
Retningslinjer for vurdering av undervisnings-kompetanse ved tilsetting	C, delmål 1 og 3	<i>Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse</i>
Utprøving av ordninger både for individuell merittering og for anerkjennelse av undervisningsmiljø (kollektiv)	UU-sak 16/17	<i>Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse</i>
Tydeliggjøre at tid til undervisningsutvikling er en integrert del av undervisningsdelen av alle vitenskapelige stillinger.	C, delmål 2	<i>Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse</i>
Utdanningsledelse på instituttnivå	C, delmål 1	<i>Ledelse</i>

Tilbud om mentorordning til alle studenter innen 2019	U-styresak 31/16*	Omtalt i boks 2.6 i stortingsmeldingen.
---	-------------------	---

* I *Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet ved UiB.*

Flere spørsmål til drøfting:

- Er det noen viktige tiltak som er utelatt, men som bør tas med?
- Er det noen tiltak som bør fjernes eller reduseres?

Forslag til

vedtak:

UU foreslår for U-styret disse vedtakene:

- 1) Følgende tiltak fra handlingsplanen prioriteres som fakultetenes fellestiltak i 2018:
 - ...
 - ...
 - ...
 - ...
 - ...
- 2) Fra 2019 rapporterer fakultetene årlig i sine utdanningsmeldinger om oppfølgingen av handlingsplanen det siste året og sine prioriteringer av tiltak for det kommende året.
- 3) Handlingsplanen rulleres hvert år i perioden 2017-2022.

Hva har UiB gjort allerede? Hva gjør UiB?

UiB har i lengre tid arbeidet med mange mål og tiltak i både stortingsmeldingen og UiBs handlingsplan.

Som nevnt i saken over, henger *En god studietid og Utdanning som gir god læring* tett sammen slik at de langt på vei forutsetter hverandre. UiB er kommet langt på flere områder her i og med:

- Et aktivt og godt fungerende Læringsmiljøutvalg (LMU)
- God tilrettelegging for studentenes medvirkning i råd og utvalg som berører dem faglig og/eller sosialt
- Studentombud fra 2015.
(Jf at Stortinget i juni 2017 ba regjeringen om å komme med et lovforslag som påbyr studieombud ved de høyere utdanningsinstitusjonene.)
- Vedtak om å innføre det elektroniske varslingssystemet «Si fra»
- Stadig større oppmerksomhet om mottak og videre oppfølging av nye studenter, blant annet på basis av erfaringer gjort ved MN-fakultetet. De har resultert i et nasjonalt *Prosjekt for studenters suksess i høyere utdanning*. Sekretariatet for prosjektet ligger ved UiB, og prosjektlederen har en 20% stilling ved UiB for å arbeide for spre kunnskaper og erfaringer fra prosjektet internt ved institusjonen.
- Påbegynt samarbeid med Sammen (tidligere SiB) om karriereplanlegging for studentene
- En arbeidsgruppe (fra mai 2017) ser på hvordan eksisterende læringsarenaer best kan utformes med hensyn til fleksibilitet og funksjonalitet for å støtte opp om læringsarbeid. Ønske om-pilotprosjekter.
- Ulike mentordninger for studentene er i gang, men er kommet ulike langt (I vedtak 769 ber Stortinget regjeringen «utrede hvordan man trinnvis kan innføre en mentorordning i høyere utdanning.»)
- Etablering i 2013 av bioCEED, Senter for fremragende utdanning, har hatt positiv innflytelse på undervisning.
- Siden 2015 intensivering av arbeidet med å kvalitetssikre nye studieprogram i tråd med tilsynsforskriften. Veilednings- og kontrollkomité.
- Større oppmerksomhet om integrering av praksis i utdanningene. Jf rapporten *Praksis i utdanningene ved UiB* fra 2016. Prioritering av internasjonalisering og utveksling, blant annet gjennom etableringen av *Internasjonalt senter*.
- En arbeidsgruppe skal iverksette konkrete skrivestøtteprosjekt. (UU-sak 30/17)
- UiB har satt av og deler ut insentivmidler for utdanningskvalitet (jf blant annet UU-sak 27/17)

Verdsetting av utdanningsfaglig kompetanse og Utdanningsledelse henger også nøye sammen. Det følgende er noen eksempler på arbeid ved UiB innenfor disse områdene:

- MN-fakultetet vedtok høsten 2016 en ordning for merittering av Fremragende undervisere (FUND) / Excellent Teaching Practitioner (ETP). Etter en parallell prosess for hele UiB og etter vedtak i UU vedtok Universitetsstyret i juni 2017 å innføre en tilsvarende ordning for hele UiB der flere fakultetene ble oppfordret til å prøve ut og evaluere modellen (U-sak 16/17).
- Arbeid på flere arenaer med å styrke undervisernes undervisningsfaglige kompetanse slik at de kan utvikle undervisning med utgangspunkt i forskning på hva som gir god læring:
 - Program for universitetspedagogikk (U-ped) står for grunnopplæring, etterutdanning, mange små og større kurs, seminarer og konferanser.
 - UiB har arrangert en rekke både nasjonale og UiB-interne konferanser, seminarer og møter med fokus på ulike sider ved utdanningsledelse og utdanningskvalitet.
 - Etablert en gruppe for Læringsstøtte ved Studieadministrativ avdeling (SA), som blant annet i samarbeid med U-ped stimulerer og bistår fagmiljøene med å videreutvikle kvaliteten i studiene sine og få til mer studentaktivitet, mer variasjon i arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer, og mer utnytting av digitale verktøy for å støtte læringsprosesser.
- Programmet DigUiB med blant annet opprettelsen av Læringslaben er en sentral og prioritert satsing for i større grad å utnytte potensialet for å få til studentaktivitet og god læring gjennom å bruke digitale verktøy og arenaer.

Innsatsområder for kvalitet i utdanning for **2017–2018** (2017 markert med **gult**)

A. INNSATSOMRÅDE: UiBs STUDIEPROGRAM SKAL HA HØY KVALITET, VÆRE RELEVANTE OG FORSKNINGSBASERTE			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer.	Revidere UiBs kvalitetssikringssystem for å gjøre dette til et godt verktøy for systematisk og kunnskapsbasert evaluering og utvikling av utdanningene.	SA, fakultetene	2018
	Etablere en forsøksordning der studenter som ikke velger delstudium i utlandet, aktivt må melde seg av et slikt studium og i stedet ta et engelskspråklig emne ved UiB.	Fakultetene, studieprogram, SA	2018
	Opprette ett tverrfaglig emne på bachelornivå og ett på masternivå som gir studentene bedre forutsetninger for å drive med innovasjon og entreprenørskap.	Fakultetene, studieprogram, SA	2018/2019
Delmål 2: Digitalisering for læring - UiB skal være ledende på utvikling og bruk av læringsfremmende digitale verktøy til undervisning og vurdering	Ta i bruk relevante digitale verktøy som kan bidra til å heve kvaliteten i undervisning og vurdering.	Studieprogram	2018
	Utløse prosjektmidler til utvikling, bruk og evaluering av læringsfremmende digitale verktøy og hjelpemiddel.	U-ledelse, studieprogram	2018
Delmål 3: UiBs utdanninger skal være forskningsbaserte. Dette betyr både at studentene integreres i vår forskning og våre forskningsmiljø, og at både faginnhold og undervisningsmetodene er forskningsbaserte.	Utvikle et akademisk skrivestøttilbud som er integrert i studieprogrammene og sees i sammenheng med informasjonskompetanse og akademisk redelighet.	Fakultetene, UB, SA	2018/2019
Delmål 4: Samspill med samfunn og arbeidsliv skal sikre relevans i utdanningene. Klyngene er en viktig arena for samarbeid.	Utvikle UiBs karriereveiledningstilbud i samspill mellom Karrieresenteret og programmene.	Fakultetene, Studie- og Karrieremestring	2018
	Inngå gjensidig forpliktende avtaler om praksis i profesjonsutdanningene. Avtalene skal tydeliggjøre ansvar og sikre kvalitet i praksisen.	Studieprogram, fakultetene, SA	2018
B. INNSATSOMRÅDE: STUDENTER OG ANSATTE SOM AKTIVE OG LIKEVERDIGE DELTAKERE I LÆRINGSFELLESSKAP			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Studentene skal ha reell innflytelse og de skal ha ansvar for egen læring			
Delmål 2: UiBs ansatte skal ha en forskende og kunnskapsbasert undervisningspraksis			
Delmål 3: Kollegialitet og integrering av alle studenter og ansatte i faglig og sosialt felleskap	Sikre i alle studieprogram at studentene integreres faglig og sosialt i et kollegialt fagfellesskap - gjennom ulike målrettede tiltak, som studentaktive undervisningsformer, praksis, veiledning og mentorordninger.	Studieprogram, fakultetene, studenter	2018
C. INNSATSOMRÅDE: UTDANNINGSLEDELSE			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Ledelse som tar ansvar	Kreve undervisningsportefølje som dokumentasjon ved tilsetting og opprykk, og erstatte prøveforelesningen med prøveundervisning.	Styret, UU, HR, fakultetene	2018
	Praktisere og følge opp kravet om pedagogisk basiskompetanse innen ett år etter tilsetting.	Fakultetene	2018
			2018

	Integrere utdanningsledelse i UiBs lederutvikling på alle nivå. Etablere arenaer for utvikling av policy og strategier for økt kvalitet og omfang av internasjonalisering i utdanningene. Utarbeide mandat for studieprogramledere.	U-ledelse, fakultetene U-ledelse, fakultetsledelse, SA UU	2018 2018
Delmål 2: Ledelse som støtter - UiB skal tilrettelegge for en kvalitetskultur gjennom å gi muligheter til utvikling og rom for samarbeid og erfaringsdeling	Sikre at ph.d.-kandidater med undervisningsoppgaver får et undervisningsfaglig opplæringstilbud på linje med andre undervisere. Utrede UiBs samlede behov for tiltak og ressurser til styrking av utdanningsfaglig kompetanse for alle stillingskategorier. Tydeliggjøre at tid til undervisningsutvikling er en integrert del av undervisningsdelen av alle vitenskapelige stillinger. Sikre aktive og gode fagmiljø for forskning på læring i høyere utdanning.	U-ped, fakultetene, HR U-ped, fakultetene, HR U-ledelse, fakultetene, institutter, HR U-ledelse, fakultetene	2018/2019 2017 2017 2018
Delmål 3: Ledelse som verdsetter	Likestille undervisningsfaglig kompetanse og undervisningskvalitet med forskning ved tilsetting, opprykk og lønnsutvikling.	U-ledelse, fakultetene, HR	2017
D. INNSATSOMRÅDE: GODE SYSTEM OG INFRASTRUKTUR			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Styrke støttefunksjoner for undervisningsutvikling	Lage ressursportal som synliggjør og samler informasjon om tilgjengelige ressurser, møteplasser og gode eksempler for undervisningsutvikling. Sikre pedagogisk støtte til fagmiljøene ved programutvikling, evaluering og programrevisjon.	SA, IT, fakultetene, UB U-ped, SA, UB, fakultetene	2018 2018
Delmål 2: Læringsmiljø - UiB skal ha en bred tilnærming til læringsmiljø som omfatter det fysiske, digitale, og psykososiale læringsmiljøet, samt verden omkring oss.			

Innsatsområder for kvalitet i utdanning for hele perioden 2017–2022

A. INNSATSOMRÅDE: UiBs STUDIEPROGRAM SKAL HA HØY KVALITET, VÆRE RELEVANTE OG FORSKNINGSBASERTE			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer.	I alle studieprogram bruke studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer som fremmer læring. Disse skal beskrives og begrunnes i studieplanen.	Studieprogram	Hele perioden
	Integrere muligheter til personlig utvikling i alle studieprogram gjennom erfaringer som dannelsesemner, praksis, forskningspraksis, utvekslingsopphold eller arbeidslivserfaring.	Studieprogram	Hele perioden
	Møte studentene med en klar forventning om at de skal ta deler av studiet i utlandet.	Fakultetene, instituttene, studieprogram	Hele perioden
	Øke antallet internasjonale emner i studieprogrammene.	Studieprogram	Hele perioden
Delmål 2: Digitalisering for læring - UiB skal være ledende på utvikling og bruk av læringsfremmende digitale verktøy til undervisning og vurdering	Videreutvikle UiBs digitale satsinger for å sikre god teknisk, praktisk og undervisningsfaglig støtte og kompetanse i fagmiljøene, deriblant etablere Læringslaben som en synlig, tilgjengelig og utdrettet ressurs.	U-ledelse, SA, IT, fakultetene	Hele perioden
	Digital kompetanse og digitale ferdigheter skal inngå som læringsutbytte i alle studieprogram.	Studieprogram	Hele perioden
Delmål 3: UiBs utdanninger skal være forskningsbaserte.	Etablere emner tidlig i studieløpet der studentene får delta i forskning og i forskningsprosesser.	Studieprogram	Hele perioden

Dette betyr både at studentene integreres i vår forskning og våre forskningsmiljø, og at både faginnhold og undervisningsmetodene er forskningsbaserte.	Sørge for at alle studenter får lære om og får erfaring med å bruke fagets vitenskapelige metoder.	Studieprogram	Hele perioden
	Sikre at undervisning og vurdering baseres på forskning om hva som fremmer læring.	Studieprogram, undervisere	Hele perioden
Delmål 4: Samspill med samfunn og arbeidsliv skal sikre relevans i utdanningene. Klyngene er en viktig arena for samarbeid.	Innføre i alle studieprogram minst ett praksisemne eller et emne der praksis er en integrert del.	Studieprogram, fakultetene	Hele perioden
B. INNSATSOMRÅDE: STUDENTER OG ANSATTE SOM AKTIVE OG LIKEVERDIGE DELTAKERE I LÆRINGSFELLESSKAP			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Studentene skal ha reell innflytelse og de skal ha ansvar for egen læring	Involvere studentene tidlig i prosesser som er bestemmende for utforming av studieprogram og undervisning.	Fakultetene, studieprogram og studenter	Hele perioden
	Stimulere og motivere studentene til stor og aktiv læringsinnsats, og til å utvikle innsikt i egen læringsprosess.	Fakultetene, studieprogram, undervisere og studenter	Hele perioden
	Styrke bruken av studentenes emne- og programevalueringer til aktivt å utvikle undervisningen, og gjøre hovedfunn og oppfølgingsplan tilgjengelig i Studiekvalitetsbasen.	SA, fakultetene, studieprogram, undervisere og studenter	Hele perioden
Delmål 2: UiBs ansatte skal ha en forskende og kunnskapsbasert undervisningspraksis	Utvide undervisernes muligheter til å utvikle sin undervisningspraksis gjennom karriereløpet ved hjelp av ulike former for undervisningsfaglig kompetanseheving.	U-ledelse, fakultetene, institutter, U-ped, undervisere	Hele perioden
	Stimulere underviserne til å innta en forskende tilnærming til egen undervisningspraksis, basert på systematisk evaluering og kunnskapsbasert utvikling.	U-ledelse, U-ped, fakultetene, institutter og undervisere	Hele perioden
	Legge til rette for og inspirere til at underviserne i større grad bruker UiBs systemer for kvalitetssikring og systematisk dokumenterer utviklings- og kvalitetsarbeidet sitt.	Undervisere	Hele perioden
	Legge til rette for, informere og oppfordre underviserne til å dele sine erfaringer på lokale og sentrale møteplasser som en del av det systematiske kvalitetsarbeidet.	Undervisere, Fakultetene, studieprogram, U-ped og andre	Hele perioden
Delmål 3: Kollegialitet og integrering av alle studenter og ansatte i faglig og sosialt felleskap	Integrere alle ansattgrupper i og synliggjøre deres bidrag til det undervisningsfaglige fellesskapet. Fellesskapet omfatter undervisere, teknisk-administrativt ansatte, utdanningsfaglige eksperter og ledere.	Ansatte, ledelse på alle nivå	Hele perioden
	Jobbe målrettet for å styrke undervisningsfaglig kollegialitet og samarbeid.	U-ledelse, fakultetene, studieprogram, undervisere og studenter	Hele perioden
	Inkludere internasjonale studenter i faglig og sosialt fellesskap.	Studieprogram, fakultetene, studenter	Hele perioden
C. INNSATSOMRÅDE: UTDANNINGSLEDELSE			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Ledelse som tar ansvar		Studieprogram, fakultetene, UU	Hele perioden
Delmål 2: Ledelse som støtter - UiB skal tilrettelegge for en kvalitetskultur gjennom å gi muligheter til utvikling og			

rom for samarbeid og erfaringsdeling			
Delmål 3: Ledelse som verdsetter			
D. INNSATSOMRÅDE: GODE SYSTEM OG INFRASTRUKTUR			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Styrke støttefunksjoner for undervisningsutvikling	Videreutvikle MittUiB og sikre samkjøring med andre systemer slik at studenter og ansatte får gode verktøy for kommunikasjon, læring, og vurdering.	SA, IT, UB	Hele perioden
Delmål 2: Læringsmiljø - UiB skal ha en bred tilnærming til læringsmiljø som omfatter det fysiske, digitale, og psykososiale læringsmiljøet, samt verden omkring oss.	Prioritere undervisning og studievirksomhet i arealbruk- og arealendringer.	EIA, U-ledelse, Fakultetene, UB	Hele perioden
	Ta pedagogisk kompetanse med i planleggingsfasen av arealer for å sikre optimal tilrettelegging for læring.	U-ped, EIA, U-ledelse, fakultetene, UB	Hele perioden
	Prioritere rom som legger til rette for studentaktivt og fleksibelt læringsarbeid.	EIA, U-ledelse, Fakultetene, UB	Hele perioden
	Implementere handlingsplaner for læringsmiljø, digitalisering, internasjonalisering og HMS på måter som tar hensyn til studentenes læring på og utenfor campus.	U-ledelse, fakultetene, UB	Hele perioden

Sak 70/17 Møteplan for Utdanningsutvalget i 2018

Vedtaks sak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

Ephorte: 2017/13847

Bakgrunn

Møtedatoer for Utdanningsutvalget vedtas ett år i forveien. Vedlagt følger forslag til møtedatoer:

Onsdag 24. januar

Onsdag 21. mars

Onsdag 9. mai (utdanningsmelding behandles i mai-møtet)

Studiekvalitetskonferanse 19 september

Juniseminaret: 7. og 8. juni

Onsdag 5. september

Torsdag 4. oktober

Torsdag 8. november

Møtetid er fra kl. 9.00-12.00.

Universitetsstyret har følgende møteplan for 2018:

15.2, 12.4, 31.05, 30.08, 27.09, 24.-25.10, 29.11.

Forskningsutvalget har følgende møteplan for 2018 (ikke klar ennå)

Forslag til

vedtak:

Utdanningsutvalget vedtar forslag til møtedatoer for 2018.

Ephorte:2017/12164

**Sak 71/17 Høring om forslag til endringer i universitets-
og høyskoleloven**

Drøftingssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

ephorte:2017/12164

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet har sendt et forslag til flere endringer i universitets- og høyskoleloven (uhl.) på [høring](#). Studieadministrativ avdelings vurdering er i korthet at de delene som gjelder vurdering, er lite tjenlige, og befester loven som konservativ og tilbakeskuende. De delene som gjelder behandling av personopplysninger, synes å være uproblematisk. Det foreslås også å la institusjonene selv gi regler om spesielle opptakskrav, noe som er positivt. Forslagene som gjelder private institusjoner, synes ikke å berøre UiB

Spesielle opptakskrav

Det er omtalt på side 7-9 i høringsnotatet, og teksten finnes i § 3-6 (5) på side 25. Det som foreslås, er ikke en adgang til å ha lavere krav enn de som finnes i nasjonale regler, men strengere. Det kan bety krav om spesifikke fag eller fagkombinasjoner fra videregående utdanning, men vil også gi hjemmel til å innføre f.eks. intervju som del av opptaksprosessen på enkelte utdanninger. Det foreslås at slike krav skal gjøres kjent for allmennheten minst to år før de begynner å gjelde. Det forutsettes også at institusjonene informerer og i rimelig grad samordner med hverandre for utdanninger som er like eller tilnærmet like.

Personopplysninger

Det er omtalt på side 10-23 i høringsnotatet, og forslaget til ny lovtekst står i §§ 4-15, 4-16 og 7-8. I korthet er hensikten å skaffe en klar hjemmel for den behandlingen av personopplysninger som institusjonene og Samordna Opptak allerede gjør i sine studieadministrative systemer, samt rapportering til DBH.

Eksamen/vurdering

Det er flere bestemmelser:

- §§3-9 (2) og 5-3 (3); påbud om sensorveiledninger
- §3-9 (5); justering av bestemmelse om ny muntlig når karakteren på den skriftlige delen av en kombinert eksamen endres etter klage
- §5-3 (2): Valget mellom skriftlig eller muntlig karakterbegrunnelse flyttes fra den enkelte sensor til «institusjonen»
- §5-3 (4): Lovfeste individuell klagerett på gruppeeksamen, men slik at ev. endring etter klage bare gjelder de(n) som har klaget, og ikke resten av gruppen.
- §5-3 (6): Når en karakter etter klage endres med to trinn eller mer, skal institusjonen av eget tiltak vurdere om klagesensuren skal omgjøres.

Andre forslag

- Presisere at vedtak om tilrettelegging er enkeltvedtak med klagerett (§7-6). Dette er kjent fra før.
- Presisere at også vedtatt forelegg som kommer fram på en politiattest (for de utdanningene der dette kreves) kan være grunnlag for utestenging fra praksis eller klinikk, på linje med dom (§4-9 (3)). De grunnleggende vurderingskriteriene endres ikke.
- En del regler om private institusjoner (§§ 8-3 til 8-12)

Vurdering

Studieadministrativ avdeling har ikke noe å bemerke til det som ovenfor er gruppert under «Personopplysninger» eller «Andre forslag». For personopplysninger pågår det en egen høring om inkorporering av EUs personvernforordning og ny personopplysningslov. Denne vil få en del praktisk betydning for oss, og Utdanningsutvalget vil få orientering om dette senere.

Når det gjelder forslaget om adgang til å innføre spesielle opptakskrav, er det noe som har vært ønsket i lang tid, og det er svært positivt at departementet nå går inn for dette. Vi vil presisere at ethvert forslag om spesielle opptakskrav må være grundig forberedt.

Når det gjelder forslagene som berører eksamen og vurdering, har vi et annet syn. Det mest problematiske punktet gjelder klagebehandling av kombinert skriftlig/muntlig, jf § 3-9 (5). På overflaten er dette kun en klargjøring av at regelen gjelder ikke bare når en klage ender med bedre karakter, men også med dårligere. Dette har logisk sammenheng med klagereglene ellers. Imidlertid er bestemmelsen slik den står i dag, et hinder for utprøving og bruk av kombinerte prøvingsformer. Vi mener den bør oppheves, ikke justeres. Vi har også vanskelig for å se behovet for nærmere lovregulering av gruppeeksamen.

De øvrige bestemmelsene om eksamen og vurdering er i seg selv akseptable, men det som trengs nå, er ikke flikking på det etablerte systemet. Loven bør åpne for større grad av lokal regulering, og bør gi mer handlefrihet med tanke på vurdering, også ved klage. På den måten vil viktige hindre for økt utdanningskvalitet bli fjernet, og det trengs.

08.11.17 PEH/CHSO

UNIVERSITETET I BERGEN

Studieadministrativ avdeling

Fakultetene
Studentparlamentet

Referanse

2017/12164-PEH

Dato

18.10.2017

Høring - Endring i universitets- og høyskoleloven oppfølging av Kvalitetsmeldingen mv.

Kunnskapsdepartementet har sendt til høring et utkast til endringer i universitets- og høyskoleloven. Fakultetene og Studentparlamentet inviteres med dette til å avgi interne høringsuttalelser, som skal danne grunnlag for UiBs uttalelse til departementet. Vi er kjent med at saken også er sendt til Norsk Studentorganisasjon, og at Studentparlamentet dermed ventelig vil få anledning til å uttale seg via NSO. Vi vil likevel gjerne invitere Studentparlamentet til å bidra også til UiBs uttalelse.

Fristen settes til **23. november 2017**. Fristforlengelse kan ikke påregnes.

Om prosessen

Det tas sikte på å legge saken fram for Utdanningsutvalget i møte 16. november. Det som kommer fram i møtet der, vil også være del av grunnlaget for UiBs uttalelse, på linje med uttalelsene fra adressatene her.

Kort om realitetene i høringsnotatene

En nokså omfattende del av departementets forslag gjelder reguleringen av personopplysninger og bruken av dem. Vi viser her til forslaget til nye §§ 4-15, 4-16 og 7-8. Disse er utførlig gjennomgått i to separate notater som er tilgjengelige på departementets nettsider om høringen, og vi viser til disse. Vi har også satt inn direktelenker til begge notatene helt til slutt i brevet her.

Flere av de andre foreslåtte endringene gjelder vurdering. Etter en foreløpig gjennomgang ved Studieadministrativ avdeling, er vårt inntrykk at forslagene i liten grad legger til rette for en helhet og nytenkning når det gjelder undervisning, læring og vurdering, og at de på noen punkter kan være til hinder for en ønsket utvikling. Vi vil be adressatene være spesielt oppmerksomme på dette.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Studieadministrativ avdeling
Telefon 55589314

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Muséplass 1
Bergen

Saksbehandler
Per Gunnar Hillesøy
+47 55 58 21 38

side 1 av 2

Foreløpig antar vi at forslagene som gjelder kapittel 8 neppe vil få vesentlig betydning for vår virksomhet, men innspill mottas selvsagt også her.

Vennlig hilsen

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Per Gunnar Hillesøy
seniorrådgiver

Kopi
Kommunikasjonsavdelingen
Universitetsbiblioteket
Universitetsdirektørens
kontor

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d25eca21f0b74d41b15e47f7eae072d/utredning-av-personvernkonsekvenser-dbh.pdf>

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d25eca21f0b74d41b15e47f7eae072d/utredning-av-personvernkonsekvenser-ceres.pdf>

Ephorte: 2017/12748

Sak 73/17 Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget

Orienteringssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

ephorte: 2017/12748

Bakgrunn

Læringsmiljøutvalget, som ble opprettet i forbindelse med Kvalitetsreformen, utarbeider hvert år en rapport om sin virksomhet. Rapporteringsperioden er det akademiske året, slik at den rapporten som legges fram her, gjelder for året 2016/2017. Rapporten ble vedtatt av LMU i møte 29.09., og ble også lagt fram for universitetsstyret i møte 26.10.

Læringsmiljøutvalget har i perioden hatt 5 møter, og har behandlet i alt 35 saker. LMU er organisert som et tilsyns- og strategiutvalg, og dette gjenspeiler seg også i de sakene utvalget har behandlet og drøftet. Følgende saker, som blir særlig omtalt nedenfor, har preget saklistene dette året:

- Dialogmøter med fakultetene
- Helhetlig læringsmiljø
- Retningslinjer for konflikter som omhandler studenter
- Systemer og rutiner for mottak og behandling av klager m.v. fra studentene
- Ruspolicy for UiB
- Tilrettelegging ved eksamen – Utmåling av ekstra tid
- Studiestart og fadderuken
- Læringsmiljøprisen

Saken legges fram for Utdanningsutvalget til orientering.

23.10.17 PEH/CHSO

UNIVERSITETET I BERGEN LÆRINGSMILJØUTVALGET (LMU)

Læringsmiljøutvalget ved UiB er oppnevnt i henhold til
Lov om universiteter og høyskoler § 4-3 (3)

Årsrapport for 2016-2017

1. Oppretting av utvalget

I forbindelse med innføringen av Kvalitetsreformen og revisjon av Lov om universiteter og høyskoler, ble institusjonene pålagt å etablere egne læringsmiljøutvalg (LMU). Utvalgene skal sikre at lovens bestemmelser i § 4-3 om studentenes læringsmiljø blir gjennomført. I møtet 12. juni 2003 ble forslaget til retningslinjer og sammensetning av et Læringsmiljøutvalg ved Universitetet i Bergen godkjent av universitetsstyret. Utvalget har vært i funksjon siden 7. oktober 2003. Etter forslag fra Læringsmiljøutvalget, behandlet universitetsstyret et utkast til endringer i utvalgets mandat på et møte i september 2009. Endringene var motivert ut i fra et ønske om at LMU skal spille en større og mer aktiv rolle i læringsmiljø saker. Det var ønskelig at utvalget skulle få en mer systematisk oversikt over saker som gjelder læringsmiljøet. Nye regler for LMU ble vedtatt 24.09. 2009 og er senere blitt revidert 25.10.2012 og sist 24.08.2017.

2. Sammensetning og sekretariat

Utvalget har i studieåret 2016-2017 hatt følgende sammensetning:

Ansatte (oppnevnt for perioden 1.8.2013-31.7.2017)

Viserektor for utdanning, Oddrun Samdal (vara: viserektor for internasjonalisering Anne Christine Johannessen)

Avdelingsdirektør ved Studieadministrativ avdeling Christen Soleim (vara: underdirektør Ingvild Greve)

Avdelingsdirektør ved Eiendomsavdelingen Even Berge (vara: administrasjonssjef Ove Botnevik)
Dekan Knut Helland (vara: dekan Nina Langeland)

Førstekonsulent Siri Bjerkestrand, kompetanse på studenter med nedsatt funksjonsevne (vara: Jannicke Lervik-Kristensen)

Studenter (oppnevnt for perioden 1.8.2016-31.7.2017)

Frida Axelsen

Eivind Brandt

Natalie Johnsen

Svein Martin Stenseth

Henriette Vågen Aase

Leder:

Utvalget velger, etter lovens § 4-3, hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter. I meldingsåret har utvalgets leder vært student Henriette Vågen Aase. Viserektor for utdanning Oddrun Samdal har vært nestleder.

Observatører:

Faste observatører i LMU er Studentsamskipnaden i Bergen ved velferdsdirektør Hege Råkil, studentombudet ved Sylvi Leirvaag, Universitetsbiblioteket ved Anne Belsvik, IT-avdelingen ved Tore Burheim og Wenche Vårdal, HR-avdelingen ved Runa Jakhelln og Anne Marit Skarsbø.

Sekretariat:

Studieadministrativ avdeling har sekretariatsfunksjon for utvalget, og administrerer utvalgets nettside <http://www.uib.no/ua/arbeidsfelt/laeringsmiljoutvalget>

3. Møtevirksomhet og saker

Læringsmiljøutvalget har i perioden hatt 5 møter (07.09.16, 29.11.16, 09.02.17, 05.05.17 og 31.05.17), og har behandlet i alt 35 saker, jf. møtereferatene. LMU er organisert som et tilsyns- og strategiutvalg, og dette gjenspeiler seg også i de sakene utvalget har behandlet og drøftet. Følgende saker, som blir særlig omtalt nedenfor, har preget saklistene dette året:

- Dialogmøter med fakultetene
- Helhetlig læringsmiljø
- Retningslinjer for konflikter som omhandler studenter
- Systemer og rutiner for mottak og behandling av klager m.v. fra studentene
- Ruspolicy for UiB
- Tilrettelegging ved eksamen – Utmåling av ekstra tid
- Studiestart og fadderuken
- Læringsmiljøprisen

4. Dialogmøter med fakultetene

LMU har arrangert dialogmøter med fakultetene siden 2009. I møtene blir læringsmiljø og utfordringer knyttet til dette drøftet med representanter for studenter og ansatte ved det enkelte fakultet. Formålet med besøksrundene er å utveksle informasjon og å identifisere mulige felles oppgaver og utfordringer når det gjelder det helhetlige arbeidsmiljøet. Dette studieåret har utvalget hatt møter med Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (september), Det samfunnsvitenskapelige fakultet (november), Det psykologiske fakultet (februar) og Universitetsbiblioteket (mai). På grunn av at møtet i april måtte omberammes til tidlig i mai, ble det ikke anledning til noe dialogmøte den gangen. Tema som blir tatt opp på møtene er:

- Undervisningslokaler, både generell beskaffenhet, luftkvalitet og utstyr
- Studentarbeidsplasser
- Møteplasser for studentene
- Praksis og utplassering for studenter
- Det psykososiale arbeidsmiljøet
- Studentutvalgenes rolle i læringsmiljøarbeidet
- Retningslinjer for håndtering av læringsmiljøspørsmål

5. Helhetlig læringsmiljø

Dette har kommet opp i sammenheng med et forslag om en egen læringsmiljømelding, og ikke minst i debatten om hva som skal være Læringsmiljøutvalgets virkeområde. Når det gjelder det sistnevnte, vedtok LMU i mai 2017 et forslag om å utvide virkeområdet, ved å inkludere også pedagogisk og digitalt læringsmiljø i definisjonen av hva læringsmiljø er. I tillegg ble også fysisk og psykososialt miljø, samt universell utforming, noe mer tydeliggjort i LMU-reglene. Videre ble IT-direktørens posisjon i utvalget endret fra observatør til fast medlem, og tallet på studentmedlemmer ble hevet fra fem til seks. Endringene ble vedtatt av styret i august 2017. Bakgrunnen for endringene er i stor grad nasjonale initiativer fra Universell (en KD-etablert nasjonal pådriverinstans for læringsmiljø) og fra NSO. Hvordan dette vil endre LMUs arbeid i praksis, er ikke helt avklart. Det har allerede vist seg i praksis at LMUs oppgaver i økende grad overlapper med Utdanningsutvalgets oppgaver. Det må drøftes i begge utvalg hvordan grensegangen og dialogen mellom dem skal være. Dette blir et viktig felt for LMU i tiden som kommer. Når det gjelder læringsmiljømelding, er det foreløpig ikke besluttet om det skal lages en egen melding.

6. Retningslinjer for konflikter som omhandler studenter

LMU vedtok i juni 2016 et sett retningslinjer for konflikter mellom studenter og ansatte, mens retningslinjene for konflikter mellom studenter ble vedtatt i november 2016. Begge settene med retningslinjer er publisert [her](#). Retningslinjene for ansatt/student-konflikter gir regler eller prinsipper for hvordan de involverte skal forholde seg til hverandre og til de som er ansvarlige for å behandle saker som oppstår. Student/student-retningslinjene har større fokus på ansvar og ressurser. Begge retningslinjene viser til det planlagte Si fra-systemet som skal etableres fra 2018, jf. neste punkt.

7. Systemer og rutiner for mottak og behandling av klager m.v. fra studentene

Her siktes det primært til Si Fra-systemet. Dette er i seg selv et IT-verktøy som er beregnet på at studenter på en enkel måte skal kunne varsle om kritikkverdige forhold, melde fra om andre forhold som de mener bør rettes, ev. også om forhold som fortjener ros. Si Fra-systemet har vært i bruk ved UiO i flere år, og også andre universiteter og høyskoler har tatt det i bruk eller er i ferd med å ta det i bruk. Formålet er både å fange opp klager og annen informasjon som ikke blir fanget opp i dag, og å sikre at det som kommer inn, blir behandlet systematisk og effektivt. Si Fra-systemet blir et sentralt redskap for å sikre at retningslinjene som er nevnt i punkt 6 over, får en realitet.

8. Ruspolicy for Universitetet i Bergen

Det finnes allerede i dag en ruspolitikk for ansatte. Da LMU i november 2016 nedsatte en arbeidsgruppe til å lage forslag til en ruspolicy, var hovedsiktemålet å få vedtatt et dokument som også gjelder for studenter. Forslaget fra arbeidsgruppen, som ble behandlet i LMU i mai 2017, var en felles ruspolicy for både ansatte, studenter og gjester. Det ble foreslått en rekke tiltak, som både gjaldt alkoholbruk og andre rusmidler (inkludert lovlige medikamenter). Videre ble andre former for avhengighet, så som spillavhengighet, drøftet. To hovedprinsipper ble foreslått: Ruspåvirkning er ikke forenlig med et godt arbeids- eller læringsmiljø, og all alkoholbruk skal være ansvarlig og moderat. Både LMU og relevante organer og instanser for de ansatte vil arbeide videre med ruspolicyen i det kommende året, og det tas sikte på behandling i universitetsstyret våren 2018.

9. Tilrettelegging ved eksamen – Utmåling av ekstra tid

Saken ble tatt opp på initiativ fra studentene. Ett av de viktigste tilretteleggingstiltakene ved skriftlig skoleeksamen, er utvidet tid, og i dag gis det 30 minutter ekstra når eksamen er 4 timer eller mindre, og 60 minutter ekstra ved lengre eksamener. Spørsmålet som ble reist, er om det heller bør gis ekstra tid som en prosentandel av normaltiden. Da saken var oppe i LMU i mai 2017, ble det gjort greie for praksis og omfang i dag, samt praksis ved en del andre institusjoner. Videre ble noen muligheter for endret praksis skissert. Konklusjonen var at det trengs ytterligere utredning, og saken vil komme opp på ny høsten 2017. Dette er et tydelig eksempel på en sak der dialog og samarbeid mellom LMU og Utdanningsutvalget er nødvendig.

10. Studiestart og fadderuken

På institusjonsnivå ble det i år bevilget kr 538 100,- til kulturelle, sportslige og sosiale fadderarrangement. Læringsmiljøutvalget vedtok tildelingen av midlene. Arrangement som fikk støtte, var blant annet introduksjonsdag, idrettsdager, fjelltur, kulturvandring, utflukter, filmkveld, bedrift til bedrift, alternative rusfrie arrangement, og helhus arrangementer på Kvarteret. I tillegg har fakultetene også i år fått støtte til bruk av et SMS-system under fadderuken.

To fadderkurs ble avviklet i helgen 12.-13. august. Innholdet i kursene har vært det samme som tidligere, der rusforebygging, kulturforståelse og inkludering er sentrale tema. Beredskap og sikkerhet, førstehjelp, mediehandtering og rolleforståelse er også viktige tema som blir tatt opp i kursene. I tillegg holdt politiet innlegg. Samtlige faddere ble tilbudt fadderkurs, og det deltok omlag 1000 faddere på kursene. Viktige målsetninger med kurset er at det skal være rusforebyggende og at fadderne skal få trygghet i rollen som faddere og oppnå en kompetanse som er nyttig under fadderuken.

Stine Kvarving har vært ansatt som fadderkoordinator i 50 % stilling fra 2. mars og ut august. Hun har vært koordinator mellom ulike aktører for å gjøre den første uken for de nye studentene kvalitativt best mulig.

11. Læringsmiljøprisen

Læringsmiljøprisen er en pris som vektlegger den sosiale dimensjonen ved læringsmiljøet. Dette har vært særlig poengtert ved utlysningene i 2016 og 2017, blant annet for å unngå at prisen framstår som en foreleserpris. Det har også vært nokså vekslende hvor mange nominasjoner som kommer inn. For 2017 kom det i alt 16 nominasjoner. Prisen ble tildelt førsteamanuensis Mathilde B. Jørgensen ved Institutt for geovitenskap, og den ble delt ut under åpningsseremonien for studieåret 2017/2018 i Nygårdsparken, sammen med Ugleprisen. Juryen viste i sin begrunnelse til at prismottakeren har vært sentral i å få etablert emnet Geov217 Geofarar. Her belyses samfunnsperspektiver rundt geofarar, særlig skred og ras, tsunamier og jordskjelv. Sørensen tilnærming til dette går langt utenfor den tradisjonelle naturvitenskapelige. Det krever mot å sette sin egen spisskompetanse i et tverrfaglig perspektiv. Ved at Sørensen trekker inn hvordan forhold som økonomi, utdanning og helse påvirker omfanget av geofarar, får hun studentene til å reflektere over mange aspekter ved faget, og forholdet mellom faget og samfunnet ellers. Det er også tett kontakt med samfunnsaktører utenfor universitetet og utenfor olje- og gassnæringen, så som Statens vegvesen, NVE og Norges Geotekniske institutt (NGI). Sørensen er også en underviser som stiller tydelige krav til studentene. Gjennom helheten i hennes engasjement styrkes både det pedagogiske og psykososiale læringsmiljøet på instituttet. Flere av tiltakene som beskrives i nominasjonen har også klar overføringsverdi til andre miljøer.

Læringsmiljøutvalget sluttet seg enstemmig til juryens vurdering.

12. Andre saker

Innspill til EIAs og ITAs budsjett for 2018: Forslaget er utarbeidet på bakgrunn av hovedprioriteringene i *Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet ved Universitetet i Bergen 2016-2019*. Dette er langsiktige tiltak som det vil ta tid å gjennomføre, og derfor er også noen av tiltakene som ble spilt inn i fjor videreført. En del av tiltakene er rettet mot studenter med nedsatt funksjonsevne. Følgende innspill sendes videre til EIA og ITA:

Fysiske tiltak:

- Utbedring av undervisningsrom på Haukeland sykehus. Klarere ansvarsfordeling mellom UiB og helseforetaket.
- Montering av stikkontakter ved studentarbeidsplasser som mangler dette.
- Midlertidige reparasjoner ved Nygård skole
- Utbedring av U. Pihls hus og Sofie Lindstrøms hus
- Sikkerhet rundt universitetets bygninger: Vakthold, belysning og andre tiltak
- Gjenreise villaen i Olav Kyrres gate

Tiltak for universell utforming:

- Sikre universelt utformede toaletter ved alle fakulteter
- Det skal være ledelinjer og kontrastfarger i områder der studenter oppholder seg
- Sørge for at alle skilt på UiBs områder er universelt utformet
- Merke trappekanter og glass
- Skilt som er særlig relevante for internasjonale studenter bør også finnes i engelskspråklig versjon

Tekniske tiltak:

- Oppgradere og vedlikeholde AV-utstyret i auditorier og seminarrom slik at dette får digital tilkobling. Også generell oppgradering og generelt vedlikehold.
- Montere anlegg for infrarøde signaler og teleslynge i undervisningsrom
- Sørge for et godt og tilgjengelig trådløst nettverk ved alle studentarbeidsplasser og undervisningslokaler
- Sørge for at studenter kan benytte undervisningsrom til studieaktivitet i perioder der disse står ubrukte

13. Fellesmøte mellom LMU og AMU

Det årlige fellesmøtet mellom Arbeidsmiljøutvalget og Læringsmiljøutvalget ble i 2017 arrangert 1. februar. Temaet denne gangen var «Digitalisering – Konsekvenser for arbeids- og læringsmiljø».

14. Avsluttende merknader – videre arbeid

LMU vil i den kommende perioden arbeide for at tiltakene i handlingsplanen for styrking av læringsmiljøet blir fulgt opp. Handlingsplanen utgjør et viktig virkemiddel for å styrke læringsmiljøet ved UiB og for å synliggjøre utvalgets arbeid. Spesielt viktig er det at LMUs innspill til prioriterte tiltak tas med i institusjonens budsjettmessige prioriteringer.

LMU fortsetter med dialogmøtene og tilsynsrundene på fakultetene, både for å holde seg orientert om studentenes fysiske læringsmiljø, men også for å få et samlet inntrykk av studentenes studenthverdag.

I perioden 2017/2018 vil Si Fra-systemet bli lansert og gjennomgå sitt første halvår i drift. Oppfølgingen av dette, både før og etter lanseringen, vil være en sentral oppgave for LMU. Det samme gjelder videreføringen av initiativet til felles ruspolicy for studenter og ansatte, og ikke minst videreutvikling av samarbeidet og dialogen med Utdanningsutvalget.

Rapportering og dokumentasjon av forhold som berører læringsmiljøet ventes også å bli viktig for LMU. Det er vesentlig å få fram adekvat informasjon, samtidig som rapporteringsplikten for fakulteter og institutter ikke øker.

Ephorte: 2017/12477

Sak 74/17 **Obligatorisk internasjonalisering- oppfølging**

Prøveordning med aktiv avmelding av utveksling -
invitasjon til pilot

Orienteringssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 16. november 2017

ephorte: 2017/12477

Prøveordning med aktiv avmelding av utveksling - invitasjon til pilot

5. oktober gikk brev med følgende ordlyd ut til fakultetene:

Universitetsstyret vedtok i møtet 1. juni 2017 (sak 59/17) å innføre en prøveordning der studentene aktivt må melde seg av utveksling og hvor alle studenter i et program skal bli møtt med at utveksling er en integrert og obligatorisk del av studiet. Dette er også beskrevet i Handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017-2022.

Ifølge Handlingsplan for internasjonalisering 2016-2022 skal også alle studieprogram øke andelen utreisende studenter, slik at minst 40% av studentene som avlegger en grad ved UiB skal ha hatt et utvekslingsopphold i utlandet som en del av gradsutdanningen.

Studentparlamentet tok initiativ til oppfølging av den foreslåtte prøveordningen gjennom Universitetets utdanningsutvalg (UU) den 29. september 2017. UU konkluderte med at første steg i oppfølgingen er at alle fagmiljøer inviteres til å delta i en pilot.

Interesserte fagmiljø bør ha en faglig plan for hvordan en pilot kan gjennomføres, praktiske/administrative utfordringer vil bli løst i samarbeid med fakultetene og SA.

Med dette inviteres fakultetene til å melde inn studieprogram som kan være aktuelle for en pilot:

- Studieprogrammet må ha en konkret plan for hvilke utvekslingsavtaler som kan brukes til formålet, og det må være tilstrekkelig antall plasser på disse avtalene til hele studentkullet
- Det må kunne defineres i studieplanen i hvilket semester utvekslingsoppholdet skal foregå
- Man må ha et helt konkret alternativ for studenter som velger å bli hjemme i utvekslingssemesteret

Internasjonal seksjon ved Studieadministrativ avdeling (SA) koordinerer oppfølgingen av prosjektet i tett dialog med aktuelle fakultet og fagmiljø.

Eventuelle spørsmål kan rettes til gruppekoordinator for studentmobilitet ved SA, Elin Berge Flo (elin.flo@uib.no).

Vi ber om tilbakemelding om aktuelle pilotmiljøer innen 5. november.

Studieadministrativ avdeling har fått tilbakemeldinger fra følgende fagmiljø om at de ønsker å delta i piloten:

- Institutt for sammenliknende politikk: Bachelorprogram i europastudium
- Institutt for fremmedspråk: Bachelorprogram i tysk

- Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap: Bachelorprogram i religionsvitenskap

SA vil gå i dialog med de aktuelle fagmiljøene og har som mål å komme i gang med prosjektet før jul.

Ephorte:2017/13852

Sak 75/17 Karakterbruk i UH-sektoren 2016- rapport

Orienteringssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Utdanningsutvalget
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 16. november 2017

Ephorte:2017/13852

Bakgrunn

Det nåværende karaktersystemet i høyere utdanning ble innført i 2003. Gjennom UHR har det blitt arbeidet for å implementere dette på en god måte, med en felles forståelse av hvordan de nye karakterskalaene skal brukes på tvers av fag og institusjoner og på forskjellige fagnivåer. I 2005 opprettet UHRs utdanningsutvalg en analysegruppe for å koordinere arbeidet med rapportering om hvordan karaktersystemet ble brukt, og for å gi en samlet analyse av rapportene.

Fra og med 2012 ble det innført et nytt opplegg for karakterundersøkelser, med en syklus der det foretas grundigere undersøkelser innen de enkelte fagområdene hvert femte år.

UHR-rapport

UHR-rapporten, *Karakterbruk i UH-sektoren 2016*, er tredelt. Kapittel to handler om en karakterundersøkelse i humanistiske fag 2016, kapittel tre er en generell rapport som omhandler karakterbruk i UH-sektoren 2016, mens kapittel fire tar opp det videre arbeidet.

Undersøkelsen i 2016 omfatter humanistiske fag. Karaktersetningen på lavere grad i fagene *engelsk, historie og nordisk* er vurdert. Målt i studenttall er humanistiske fag den tredje største utdanningen i Norge med om lag 22 900 studenter høsten 2016.

Det er studietilbud i humanistiske fag ved 21 institusjoner i Norge, men det er først og fremst ved universitetene og noen høyskoler at studenttallet er særlig høyt. UiO, NTNU og UiB har over halvparten av studentene. Det er også relativt mange studenter ved UiA, UiT og ved høyskolene i Sørøst-Norge, i Volda og i Oslo og Akershus.

Det vises til rapporten for nærmere informasjon om resultatene fra undersøkelsen, og for analysegruppens anbefalinger.

Generell rapport

Rapporten gir en oversikt over arbeidet med koordinering og samordning av karakterbruken innen sektoren og oppfølging av tidligere rapporter. I tillegg blir en oversikt over karakterfordelingen for alle fagområder for perioden 2004–2015 presentert.

Opplegget for større karakterundersøkelser følger en 5-årig syklus. 2016 var det siste året i denne syklusen.

UHR har oppnevnt en arbeidsgruppe som skal vurdere behov for og eventuelt foreslå endringer i de generelle karakterbeskrivelsene på bakgrunn av erfaringer med de nåværende beskrivelsene, innføringen av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket og læringsutbyttebeskrivelser. Rapport fra denne arbeidsgruppen vil foreligge høsten 2017.

I Meld. St.16 om kultur for kvalitet i høyere utdanning omtales karakterbruk og samordning. UHRs karakterarbeid blir tillagt stor betydning som ledd i arbeidet med å utvikle kvalitetskulturen.

I UHRs veiledende retningslinjer for sensur anbefales det at deltakelse i nasjonal samordning av karakterbruk og sensurarbeid innarbeides i de sentrale styringsdokumentene ved institusjonene. Dette er nå også innarbeidet i Studietilsynsforskriften §2.3.6 der det heter: *Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.*

Rapporten konkluderer med at det er stor stabilitet i den totale nasjonale karakterfordelingen når det gjelder bokstav-karakterer. Over tid er det imidlertid en tendens til at andelen A øker og at andelen F går ned. Denne tendensen kommer også til uttrykk i vedlegget i saken (Karakterfordeling på masteroppgaver V2015-V2017).

Når det gjelder karakterrapporten for 2016 gir analysegruppen (se nedenfor) en rekke anbefalinger for videre arbeid. Enkelte av de foreslåtte tiltakene gjennomføres i regi av UHR, mens andre bør følges opp lokalt ved den enkelte institusjon.

Anbefalinger for videre arbeid:

- **Forankring**
Karakterarbeidet må forankres både ved institusjonene og i de fagstrategiske enhetene og rådsorganene. UHR bør fortsatt ha rollen som nasjonal pådriver.
- **Institusjonene**
Institusjonenes ansvar er fastlagt i Universitets- og høyskoleloven § 3.9 der det heter at *Universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte.* Forpliktelsen til å delta i arbeidet med nasjonal samordning følger av studietilsynsforskriften, jmfør kapittel 3.1.8. Institusjonene bør foreta egne analyser av karakterbruken, delta i den nasjonale samordningen og følge opp problemstillinger og anbefalinger fra karakterrappporter og andre utredninger innen feltet.
- **De fagstrategiske enhetene**
De fagstrategiske enhetene, fakultetsmøter, nasjonale råd og profesjonsråd, har stor betydning i arbeidet med samordning av karakterbruken. Erfaringene og resultatene når det gjelder masteroppgaver, viser at analyser og initiativ på dette nivået har stor betydning. Analyser av karakterbruken og vurdering av tiltak for bedre samordning bør være faste oppgaver for disse enhetene.
- **UHR**
UHR bør fortsatt ha rollen som pådriver og analysere data om karakterutviklingen. Hvorvidt det skal skje i en egen arbeidsgruppe må vurderes av UHR. Det er viktig at UHR sikrer kontinuitet i karakterarbeidet og at UHR har kapasitet til å følge opp. Nasjonale sensor- og karaktersamlinger bør arrangeres årlig. Analysearbeidet bør også omfatte andre aspekter ved vurdering, særlig bør rapporten om sensurordningene og forholdet mellom karakterbeskrivelsene og kvalifikasjonsrammeverket følges opp.
- **Oppfølging av karakterundersøkelsen i 2016**
Analysegruppen viser til merknader og anbefalinger i kapittel 2.5. Nasjonalt fakultetsmøte for humanistiske fag blir bedt om å gi en kort tilbakemelding innen 1. juli 2018 til UHR om hvordan karakterundersøkelsen blir fulgt opp.

Karakterarbeidet i 2017–2020

Nedenfor følger forslag til temaer og problemstillinger for det videre karakterarbeidet:

- **Karakter- og sensurarbeidet ved institusjonene**
For å skaffe et godt grunnlag for det videre karakterarbeidet bør UHR innhente korte rapporter fra alle medlemsinstitusjonene om hvordan karakter- og sensurarbeidet er organisert og hvilke tiltak som er gjennomført.
- **Skreddersydde DBH-rapporter som støtte for karakterarbeidet**
UHR bør ta initiativ overfor DBH og CERES med sikte på å få laget skreddersydde rapporter slik at data som skal inngå i nasjonale og lokale karakterrapporter kan hentes direkte fra DBH.
- **Erfaringene med nasjonale deleksamener**
UHR i samarbeid med NOKUT bør analysere data fra de nasjonale deleksamenene som er arrangert. Rapport om erfaringene bør være tema på sensor- og karaktersamling i 2018 eller 2019.
- **Initiativ til ny SØF-rapport**
UHR bør ta initiativ til og utarbeide forslag til opplegg for en ny forskningsrapport om karakterbruk i høyere utdanning. Rapporten bør være ferdig i god tid før en av de årlige sensor- og karaktersamlingene slik at forslag til tiltak for oppfølging av rapporten kan presenteres samtidig med rapporten.
- **Karaktertema på NOKUT-konferanse**
UHR bør ta initiativ til å få presentert viktige problemstillinger i karakterarbeidet på NOKUT-konferansen i 2019 eller 2020.
- **Sammenhenger mellom arbeidsinnsats og karakterer**
UHR bør ta initiativ til en undersøkelse av sammenhengen mellom arbeidsinnsats og karakterer i høyere utdanning. Undersøkelsen skal være et supplement til NOKUTs studiebarometer, og resultatene bør presenteres på sensor- og karaktersamling i 2019 eller 2020
- **Oppfølgingen av karakterundersøkelsene**
De strategiske fagenhetene inviteres til å utarbeide korte rapporter om erfaringer og oppfølging av karakterundersøkelsene innen sine områder.

Saken legges med dette fram til orientering.

Vedlegg: Karakterfordeling på masteroppgaver V2015 – V2017. Ny tendens?

DBH-tallene for V2017 indikerer at tendensen når det gjelder karakterer på masteroppgaver kan være endret. Fra V2016 til V2017 er det økning i andelen A og i beregnet gjennomsnitt.

Siden antallet besvarelser i vårsemestrene utgjør nesten $\frac{3}{4}$ av totalantallet i løpet av et år, vil tallene for hele 2017 sannsynligvis vise samme tendens.

I tabellen nedenfor vises karakterfordelingene for vårsemestrene i 2015, 2016 og 2017 for de ulike institusjonstypene. Handelshøgskolen BI har ikke fullstendig rapportering i 2016 og 2017, og totalsummen for private vitenskapelige høyskoler er derfor ikke tatt med i sammendraget¹.

Karakterfordeling på masteroppgaver V2015 – V2017²

	A	B	C	D	E	F	Antall	Snitt	A + B
Universiteter V2015	24,5	40,7	25,3	6,9	1,3	1,4	7 288	3,76	65,1
Universiteter V2016	23,5	40,1	26,1	7,3	1,5	1,4	8 152	3,73	63,6
Universiteter V2017	25,0	40,0	24,7	7,1	1,5	1,6	8 396	3,75	65,0
Endring 16 – 17	1,5	-0,1	-1,4	-0,2	0,0	0,2	244	0,02	1,4
Statlige vitensk høgsk V2015	24,8	49,8	19,5	4,6	1	0,3	610	3,92	74,6
Statlige vitensk høgsk V2016	29,2	44,1	20,9	3,5	1,9	0,5	633	3,94	73,3
Statlige vitensk høgsk V2017	33,0	50,1	13,3	2,3	0,9	0,5	579	4,11	83,1
Endring 16 – 17	3,8	6	-7,6	-1,2	-1	0,1	-54	0,19	8,5
Statlige høyskoler V2015	19,5	38,3	28,0	10,0	2,0	2,2	1 438	3,57	57,8
Statlige høyskoler V2016	17,6	38,7	27,9	11,1	2,5	2,2	1 255	3,51	56,3
Statlige høyskoler V2017	17,7	39,3	28,8	8,6	2,5	3,0	1 343	3,52	57,0
Endring 16 – 17	0,1	0,6	0,9	-1,5	0,0	0,8	88	0,01	0,7
<i>Private vitensk høgsk V2015</i>	42,5	38,8	15,1	2,9	0,8	0	523	4,19	81,3
<i>Private vitensk høgsk V2016</i>	25,3	35,1	21,3	8,1	1,2	9,2	174	3,48	60,4
<i>Private vitensk høgsk V2017</i>	20,4	30,6	22,7	10,2	2,3	13,9	216	3,15	51,0
Endring 16 – 17	-4,9	-4,5	1,4	2,1	1,1	4,7	42	-0,33	-9,4
Private høyskoler V2015	19,8	39	31,9	6	2,8	0,6	182	3,65	58,8
Private høyskoler V2016	11,5	28,2	34	19,9	5,1	1,3	156	3,17	39,8
Private høyskoler V2017	6,2	31,1	32,9	20,5	6,8	2,5	161	3,02	37,3
Endring 16 – 17	-5,3	2,9	-1,1	0,6	1,7	1,2	-21	-0,15	-21,5
Sum V2015	23,7	40,9	25,4	7,2	1,4	1,4	9 516	3,74	64,5
Sum V2016	23,0	40,0	26,2	7,7	1,7	1,4	10 196	3,70	63,0
Sum V2017	24,2	40,4	24,8	7,2	1,7	1,8	10 478	3,73	64,6
Endr 16 – 17	1,2	0,4	-1,4	-0,5	0,0	0,3	282	0,03	1,6

¹ BI rapporterte V2015 419 besvarelser med en andel A på 47,5%, mens det for V2017 er rapportert 62 besvarelser med en andel A på 32,3% og en andel F på 41,9%. BI rapporterer de fleste besvarelser i høstsemestrene

² Det er ikke korrigert for organisasjonsendringene i 2016 og 2017. Disse synes imidlertid ikke å gi særlige utslag innenfor de ulike institusjonstypene

Økningen i andelen A + B og beregnet gjennomsnitt tilsvarer om lag nedgangen fra 2015 til 2016, og svingningene trenger ikke være en ny tendens. Men store utdanninger som teknologiske fag og økonomisk-administrative fag, viser en klar økning i andelen A. Det er også økning i andelen A ved de fleste universitetene.

- Ved universitetene er det relativt sterk økning i andelen A + B ved NMBU, NTNU, UiA, UiB og UiS, mens det er nedgang ved UiO og UiT. NU har status quo. UiB har en andel A + B på 69,5% som er 4,5% over snittet for universitetene.
- Statlige vitenskapelige høyskoler har en sterk økning i andelen A + B. Her er det utviklingen ved NHH som slår sterkt ut. NHH hadde en klar nedgang fra 2014 til 2015, men fra 2015 til 2017 er det en økning på 22 prosentpoeng i andelen A + B, som er på 89,3 % i 2017. Det er økning også ved de andre institusjonene med unntak av Norges musikkhøgskole.
- Ved statlige høyskoler er det ikke særlige endringer totalt og ved institusjonene. Andelen A + B er relativt lav.
- Private vitenskapelige høyskoler har atypiske tall på grunn av manglende rapportering fra BI i 2016 og 2017. De andre institusjonene, Det teologiske menighetsfakultet og VID vitenskapelig høyskole har nedgang i andelen A + B. Når alle tallene fra DBH kommer med, vil andelen A + B sannsynligvis bli høyere i hele sektoren.
- Private høyskoler har også relativt stor nedgang i andelen A + B. Her er det relativt få besvarelser og betydelige variasjoner fra år til år.

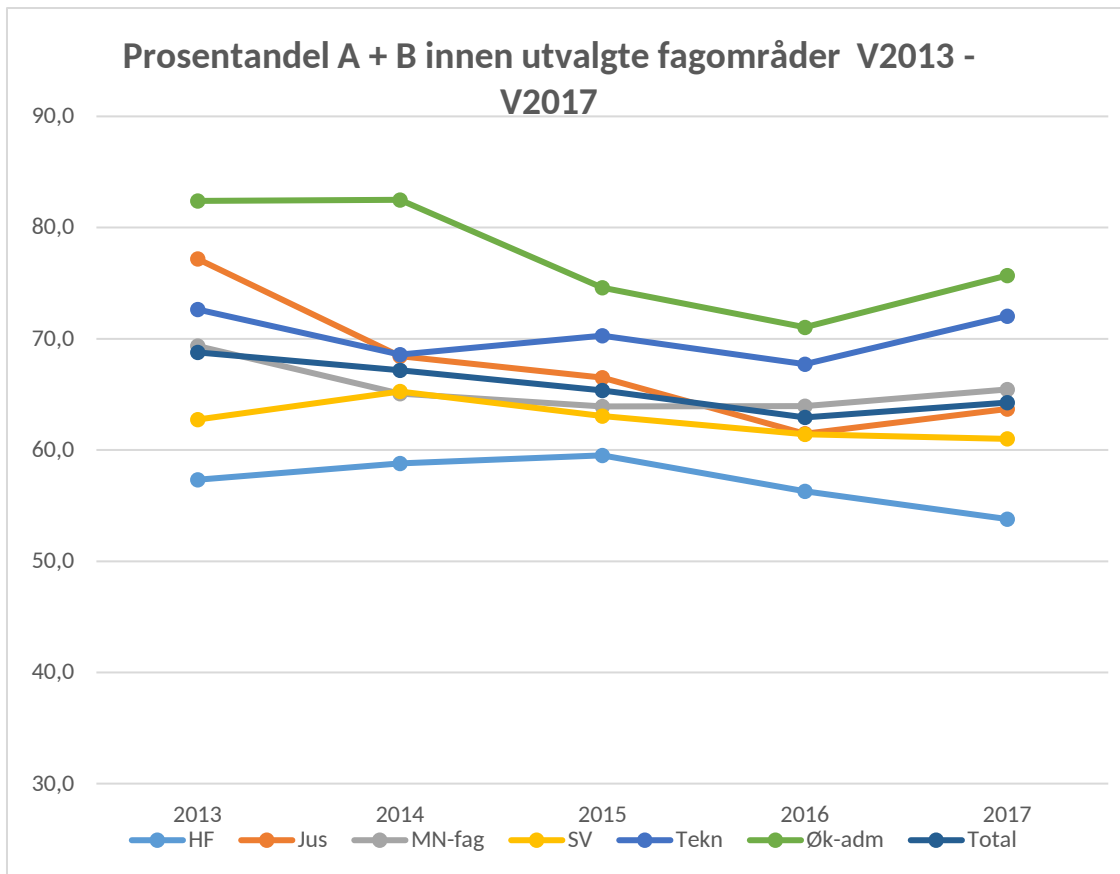
Fagområder

I karakterrapportene har forskjellene mellom fagområder vært analysert, og det har vært arbeidet med særlige tiltak innenfor: juridiske fag, MNT-fag og økonomisk-administrative fag.

Diagrammet nedenfor viser utviklingen i andelen A + B i vårsemestrene 2013-2017 innen de fagområdene som har arbeidet med særlige tiltak. I tillegg er tatt med HF-fag, SV-fag og totaltall for hele sektoren. De utvalgte fagområdene hadde til sammen 75% av masteroppgavene V2017.

Diagrammet viser at alle de fagområdene som har arbeidet med tiltak for å få en mindre «snill» karakterfordeling, har økning i andelen A + B fra V2016 til V2017. Denne økningen fører til økning i totaltallet for alle fagområder. HF-fag og SV-fag har nedgang fra 2016 til 2017. Den største økningen i andelen A + B er innen teknologiske fag og økonomisk-administrative fag (og økonomisk-administrative fag vil sannsynligvis øke ytterligere når tallene fra BI kommer med).

I forhold til 2013 har nesten alle fagområdene nedgang.

AB031117